

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය
| සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය

වාර්ෂික වාර්තාව 2018

පවුන

1	ශ්‍රී ලංකා පරිගණක ප්‍රතිචාර සංසඳය පිළිබඳව	4
1.1	හැඳින්වීම	4
1.2	පිහිටුවීම	4
1.3	කාර්යසාධන බලකාය	4
1.4	සේවලාභීන්	4
2	දැක්ම හා මෙහෙවර	5
2.1	දැක්ම	5
2.2	මෙහෙවර	5
3	සභාපතිවරයාගේ සමාලෝචනය	5
4	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය	7
5	ක්‍රියාකාරකම් සහ මෙහෙයුම්	7
5.1	ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සේවාවන්	7
5.2	දැනුවත් කිරීමේ සේවාවන්	7
5.3	උපදේශන සේවා	8
5.4	කළමනාකරණය කළ සේවාවන්	9
5.5	ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය විමර්ශන	10
5.6	පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම	10
6	මෙහෙයුම් කාර්ය සාධනය (දෛනික වගකීම් සහ ව්‍යාපෘති)	10
6.1	සිදුවීම් මෙහෙයවීම පිළිබඳ සාරාංශය	10
6.2	උපදේශන සේවා	13
6.3	ප්‍රකාශන	16
6.4	මෙහෙයුම් සහායක ව්‍යාපෘති	16
6.5	විශේෂ ව්‍යාපෘති	16
6.6	සයිබර් ආරක්ෂාව කළමනාකරණ සේවා	17
7	ජයග්‍රහණ	17
7.1	ජාතික සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය	17
7.2	පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම	18
7.3	සහතික කිරීම සහ සාමාජිකත්වය	19

7.4	කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පුහුණුවීම්	19
8	ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව	19
8.1	වැඩසටහන් සඳහා සහභාගීත්වය	19
8.2	වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්	20
8.3	ජාත්‍යන්තර සිදුවීම් සම්බන්ධීකරණය	20
9	ඉදිරි සැලසුම්	20
9.1	ඉදිරි ව්‍යාපෘති	20
9.2	ඉදිරි මෙහෙයුම්	20
10	විගණන කමිටු වාර්තාව	20
11	විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව	21
12	මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ විශේෂ කරුණු	21
13	නිගමනය	22
	ඇමුණුම “අ”	223

1 ශ්‍රී ලංකා පරිගණක ප්‍රතිවාර සංසඳය පිළිබඳව

1.1 හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිවාර සංසඳය(ශ්‍රී ලංකා සර්ට්) යනු ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් ආරක්ෂාව සඳහා පිහිටුවා තිබෙන ජාතික මධ්‍යස්ථානය වන අතර, ජාතියේ තොරතුරු යටිතල ව්‍යුහය ආරක්ෂා කිරීම, සයිබර් ආරක්ෂණ තර්ජන සහ අනතුරු ලක්වීමේ හැකියාවට එරෙහිව ගත යුතු ආරක්ෂක පියවර සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ ඒවාට ප්‍රතිවාර දැක්වීම සඳහා මෙම ආයතනය වෙත අභිනියෝජිත බලය පවරා ඇත.

1.2 පිහිටුවීම

ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය, ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පරිගණක හදිසි ප්‍රතිවාර සංසඳය ලෙස, ජාතියේ සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමුඛ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස ක්‍රියා කරයි. එය පරිගණක පද්ධති සහ ජාලවලට බලපාන නවතම තර්ජන සහ අනතුරු ලක්වීමට ඇති හැකියාව සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් ලබා දෙන එකම විශ්වසනීය මූලාශ්‍රය වන අතර, සයිබර් ප්‍රහාරවලට ප්‍රතිවාර දැක්වීම සහ ඒවායින් යලි තත්වයට පත්වීම සඳහා ජාතියට සහ සාමාජික සංවිධානවලට සහායවීම සඳහා විශේෂඥ දැනුම් මූලාශ්‍රයක් ලෙස කටයුතු කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය, ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනයේ (ICTA) අනුබද්ධිත ආයතනයක් ලෙස 2006 ජූලි 1 වන දින පිහිටුවන ලදී. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය (ICTA) යනු ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ වගකීම දරනු ලබන රාජ්‍ය ආයතනයයි.

ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය 2018 වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසයේ සිට ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් සහ තොරතුරු තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය යටතේ සෘජුවම ක්‍රියාත්මක වේ.

1.3 කාර්යසාධන බලකාය

ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය කණ්ඩායම් සාමාජිකයන් දහතුන් (13) දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. එයට, ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, අධ්‍යක්ෂ මෙහෙයුම්, ප්‍රධාන තොරතුරු ආරක්ෂක ඉංජිනේරු, ජ්‍යෙෂ්ඨ තොරතුරු ආරක්ෂක ඉංජිනේරු, පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ විශේෂඥ, සහකාර තොරතුරු ආරක්ෂක ඉංජිනේරු, සහ තොරතුරු ආරක්ෂණ විශ්ලේෂකයින් හතර (04) දෙනෙකු, සහකාර තොරතුරු ආරක්ෂණ විශ්ලේෂක, මානව සම්පත් සහ පරිපාලන කටයුතු භාර නිලධාරියකු සහ රියදුරු/කාර්යාල සහායකයකු ඇතුළත් වේ. මෙම කණ්ඩායමට සීමාවාසික පදනම මත බඳවා ගනු ලැබූ උපාධි අපේක්ෂකයන් හය (06) දෙනෙකුගේ සහාය ලැබේ.

කාර්ය මණ්ඩලයේ සියලුම දෙනා තොරතුරු ආරක්ෂාව පිළිබඳ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ඉහළ මට්ටමේ නිපුණතාවයක් සහ පළපුරුද්දක් සහිත පුද්ගලයින් වන අතර, මෙම කර්මාන්තයට අදාළව ජාත්‍යන්තර තොරතුරු පද්ධති ආරක්ෂාව සහතික කිරීමේ සම්මේලනය විසින් (ISC)2 පුළුල් ලෙස පිළිගනු ලබන SANS GCIH, Microsoft MCSE, EC-Council Certified Ethical Hacker (CEH) සහ Certified Hacking Forensics Investigator (CHFI), Cisco CCNA සහ CCSP සහ CISSP වැනි තොරතුරු ආරක්ෂණ සහතික ලබාගෙන ඇත.

1.4 සේවාවලාභීන්

ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතන සේවාවලාභීන් අතරට ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත සයිබර් ප්‍රජාව (පුද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන, සහ සාමාන්‍ය ජනතාව) ඇතුළත් වේ. ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන සමඟ මනා සම්බන්ධතාවක් පවත්වාගෙන යන අතර පවත්නා සම්පත් පරාසය තුළ සාමාන්‍ය ජනතාවට සහය ලබා දෙයි. එහි අභිනියෝජිත බලය අනුව, ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය රජය මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ඉල්ලීම්

සඳහා ප්‍රමුඛතාව ලබා දේ. දැනට පවත්නා මානව සම්පත් ප්‍රමාණය හා අවශ්‍ය නිපුණතා මත පදනම්ව, සපයනු ලබන සේවාවේ ස්වභාවය අනුව පුද්ගලික අංශයේ ඉල්ලීම් නොමිලයේ හෝ ගෙවන පදනම මත ඉටු කරනු ලැබේ.

2 දැක්ම හා මෙහෙවර

2.1 දැක්ම

"තොරතුරු පද්ධතිවලට එල්ලවන තර්ජන සහ අවදානම් තත්ත්වයන් සක්‍රීය ලෙස වළක්වා ගැනීම හා එලදායි ක්‍රියාමාර්ග හරහා ඒවාට විසඳුම් ලබා දීම සඳහා කටයුතු කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම සංවිධානය සහ විශ්වාසනීය උපදෙස් මූලාශ්‍රය බවට පත්වීම."

2.2 මෙහෙවර

- ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරනු ලබන එකම සහ වඩාත්ම විශ්වාසදායක සම්බන්ධතා කේන්ද්‍රස්ථානය බවට පත් වීම.
- එල්ල විය හැකි තර්ජන සහ අවදානම් සම්බන්ධයෙන් යාවත්කාලීන තොරතුරු සැපයීම මගින් සහ පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර මෙහෙයවීමේ සේවා භාර ගැනීම තුළින් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවල තොරතුරු තාක්ෂණ භාවිතා කරන්නන් සහ සාමාන්‍ය මහජනතාව ආරක්ෂා කිරීම.
- රට පුරා පවතින සියලුම තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ආරක්ෂාව හා සම්බන්ධ ගැටළු සඳහා උපරිම අධිකාරී බලය සහිත ජාතික මූලාශ්‍රය ලෙස ක්‍රියා කිරීම.
- තොරතුරු ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධ දැනුම සහ දැනුම් හැකියාව හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා ලොව පුරා ක්‍රියාත්මක අනෙකුත් පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර කණ්ඩායම් (CERTS) සහ CSIRTS සමඟ සම්බන්ධ වී කටයුතු කිරීම.

3 සහාපතිවරයාගේ සමාලෝචනය

අපගේ ඩිජිටල් පද්ධතිවල සයිබර් ප්‍රතිරෝධීතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපායමාර්ගිකව තෝරාගත් ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් කළමනාකරණය කරමින්, ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය පසුගිය දශක දෙකක කාලයක සිට ජාතියේ තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පෙරමුණ ගෙන සිටී. ඩිජිටල්කරණයේ ප්‍රතිලාභ අවබෝධ කර ගැනීම සඳහාත් එය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම සඳහාත් අපගේ පුරවැසියන්ට හැකියාව ලබා දෙන විශ්වසනීය සයිබර් ආරක්ෂණ පරිසර පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට මෙම ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර තුළින් මං පෙත් විවර වනු ඇත.

වසර ගණනාවක් පුරා, වැඩි දියුණු කළ ප්‍රතිපත්ති, ශක්තිමත් වටිනාකම් සහ විශිෂ්ටත්වය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා වූ දැඩි කැපවීම තුළින් සයිබර් ප්‍රතිරෝධය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග අපි ක්‍රියාත්මක කරමින් සිටිමු.

2018 වර්ෂය තුළ, ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයට, දේශීය සහ ගෝලීය වශයෙන් සයිබර් ආරක්ෂණ ක්‍රියාකාරකම්වල වර්ධනයක් දැක ගත හැකි විය. තාක්ෂණය තුළ, විශේෂයෙන් කෘත්‍රීම බුද්ධිය සහ යන්ත්‍ර මගින් ඉගෙන ගැනීම (Machine learning) වැනි ක්ෂේත්‍රවල සිදු වී ඇති සිසු වෙනස්කම්, ගෝලීය වශයෙන් ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් පද්ධතිවලට එරෙහිව තර්ජන ක්‍රියාකාරීන් විසින් සිදු කරනු ලබන ද්වේෂසහගත ක්‍රියාකාරකම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාමට තුඩු දී ඇත.

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ අන්තර්ජාලයේ හා අන්තර්ජාලය හරහා ලබා දෙන සේවාවන්හි ඇති වී තිබෙන ශීඝ්‍ර වර්ධනය නිසා බොහෝ කාර්මික අංශ සඳහා නව අවස්ථා උදා වී තිබේ. කෙසේ වෙතත්, ඒ හේතුවෙන් ගෝලීය

වශයෙන් ඩිජිටල් පද්ධති කෙරෙහි ඵල්ලවන අහිතකර බලපෑම වැඩි වී ඇති අතර, අනෙක් අතට එය ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් අවකාශය ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රබල අභියෝග රැසක් මතු කර තිබේ.

සයිබර් තර්ජන ඇතිවීමේ පසුබිමක් තුළ සිදු වන මෙම වෙනස්කම් නිසා සයිබර් තර්ජන ක්‍රියාකාරීන්ගේ තර්ජන අවම කිරීම සඳහා අතිරේක පුර්වාරක්ෂක ක්‍රමවේද හඳුන්වා දීමට ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයට සිදු විය.

ආයතනික ඉතිහාසයේ සිදුවූ අතිශය වැදගත් සිදුවීම් දෙකක් හේතුවෙන් 2018 වර්ෂය ද ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයට ඉතා වැදගත් වර්ෂයක් විය.

තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනයේ අනුබද්ධිත ආයතනයක් ලෙස 2005 වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසයේදී ආරම්භ කරන ලද ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය, ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් සහ තොරතුරු තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශයේ සෘජු විෂය පථය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන වෙනමම නෛතික ආයතනයක් බවට පත්විය. මෙය අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයකට අනුව (2008 පෙබරවාරි 27) සිදු විය.

භාණ්ඩාගාර ලේකම් වෙත කොටස් පැවරීම සහ අනෙකුත් වත්කම්, ලිපිගොනු ආදිය තොරතුරු සන්නිවේදන හා තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය (ICTA) වෙතින් ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය වෙත කාර්යක්ෂම ලෙස මාරු කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම සහ ආයතනයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය ඵලදායීව ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි වනු පිණිස අතුරු මණ්ඩලයක් පත් කරන ලදී. මෙම පරිවර්තනය කළමනාකරණය කිරීම සඳහාත් කාර්ය මණ්ඩල කොන්ත්‍රාත්තු දීර්ඝ කිරීම ඇතුළු වැදගත් තීරණ රැසක් ගැනීම සඳහාත් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ගේ සහාපතිත්වයෙන් තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය (ICTA) සහ ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය ඒකාබද්ධ කර කමිටුවක් පිහිටුවන ලදී.

තවත් වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් වූයේ 2018 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයකට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණ ක්‍රමෝපාය සම්මත කර ගැනීමයි. ඉක්බිතිව, 2018 නොවැම්බර් මාසයේදී පැවැති සයිබර් ආරක්ෂණ සති (CSW) සමුළුවේදී ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණ ක්‍රමෝපාය (NCSS) දියත් කරන ලදී. 2019 - 2023 කාලසීමාව තුළ ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ (CERT) ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් මෙම ක්‍රමෝපාය මගින් පාලනය කරනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් ප්‍රතිරෝධීතාව වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින් 2019 - 2023 NCSS සැලැස්මේ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර හයකට (06) අදාළ ක්‍රියාකාරකම් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර ශක්තිමත් කිරීම මඟින් අපගේ ඩිජිටල් පද්ධති ආරක්ෂිතව භාවිතා කිරීමට හැකි වන අතර රජය විසින් පිරිනමනු ලබන බොහෝ විද්‍යුත් සේවාවන්හි ඵලදායීතාව සහ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමට එය ඉවහල් වනු ඇත.

සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් අපගේ ජාතිය නව තලයකට ගෙන යාමේ අරමුණින් අපගේ ගෞරවනීය ආයතනයේ දැක්ම ඉටු කිරීම සඳහා වන අපගේ වැයම තුළ, දැනුමෙන් හා කුසලතාවෙන් යුත් පුද්ගලයින් සවිබල ගැන්වීම අපගේ ප්‍රමුඛ කාර්ය භාරය වේ. සයිබර් තර්ජනවලට එරෙහිව ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ අපගේ සයිබර් අවකාශය ආරක්ෂා කර ගැනීම යන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගත හැක්කේ ශක්‍යතා ගොඩනැගීම තුලින් හා ජාතියේ ඵලදායීතාව සහ සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා අඛණ්ඩව කුසලතා ඔප් නැංවීමට කටයුතු කිරීමෙන් පමණක් බව ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය ලෙස අපි විශ්වාස කරන්නෙමු.

ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යාව හරහා නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය වීම, ජාල සහ වෙබ් යෙදුම්/අඩවි ආරක්ෂණ තක්සේරු කරණය, සේවා සපයන්නන් සමඟ සයිබර් තර්ජන තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීම සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් සිදු කරන ලද අනෙකුත් දෛනික ක්‍රියාකාරකම් විය.

අවසාන වශයෙන්, වර්ෂය තුළ අප වෙත ලබා දුන් සහයෝගය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ අතුරු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සහ සියලුම සේවකයින් වෙනුවෙන් අපගේ සියලුම පාර්ශවකරුවන්ට මගේ ස්තූතිය පිරිනමමි. වසර පුරාවට සහ විශේෂයෙන්ම මෙම අභියෝගාත්මක කාලපරිච්ඡේදය තුළ ඔවුන් දැක්වූ අසීමිත කැපවීම සහ සහයෝගය වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ කාර්ය මණ්ඩලයේ සියලුම දෙනාට ස්තූතිය පළ

කිරීමට ද කැමැත්තෙහි. අවසාන වශයෙන්, වර්ෂය තුළ මා වෙත ලබා දුන් මගපෙන්වීම සහ සහයෝගය වෙනුවෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සිටින මගේ සියළුම මිත්‍රයින්ට මම ස්තූතිවන්ත වෙමි.

ජයන්ත ප්‍රනාන්දු
වැඩබලන සභාපති

4 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය

1. අනිල් රවින්ද්‍ර වෛද්‍යාලංකාර, ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය
2. බමුණාවිට ගමගේ ලලිත් දීප්ති කුමාර, ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණය ආයතනය (SLIIT)
3. අරුණ රුවන් විරසිංහ, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයීය පරිගණක පාසල
4. ජයන්ත නියෝබෝල්ඩ් ප්‍රනාන්දු, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය

විකල්ප අධ්‍යක්ෂවරුන්

විජේසුන්දර මුදියන්සේලාගේ මලින නයනජීන් විජේසුන්දර, ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණය ආයතනය (SLIIT)
(බී. ගමගේ ලලිත් දීප්ති කුමාර වෙනුවට විකල්ප අධ්‍යක්ෂ)

5 ක්‍රියාකාරකම් සහ මෙහෙයුම්

5.1 ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සේවාවන්

මේවා සේවාලාභීන්ගේ සයිබර් පද්ධතිවලට අහිතකර බලපෑම් එල්ල කළ හැකි සිදුවීම් මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සේවාවන් වේ. උදාහරණ ලෙස Spam, වෛරස් ආසාදන සහ ආක්‍රමණ හඳුනාගැනීමේ පද්ධතියක් මගින් අනාවරණය කර ගනු ලබන අසාමාන්‍ය සිදුවීම් වේ.

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය තොරතුරු ආරක්ෂණ සිද්ධීන් මෙහෙයවීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරනු ලැබේ. මෙම සේවාව මගින් අනාවරණය වී ඇති අසාමාන්‍ය සිදුවීම් පිළිබඳව සේවාලාභියා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ඉල්ලීමක් හෝ දැනුම්දීමක් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම මෙම සේවාවට ඇතුළත් වන අතර, එය එම සේවාලාභියාට අයත් සේවාවල හෝ සයිබර් පද්ධතිවල කාර්යසාධනය, උපයෝජ්‍යතාව හෝ ස්ථායීතාව කෙරෙහි බලපෑ හැකිය.

5.2 දැනුවත් කිරීමේ සේවාවන්

මෙම සේවාවන් සැලසුම් කර තිබෙන්නේ තොරතුරු ආරක්ෂා කිරීමේ වැදගත්කම සහ තොරතුරුවල ආරක්ෂාව පිළිබඳ මූලික කරුණු සහ විශිෂ්ට පරිචයන්වල සිටින නවතම සයිබර් තර්ජන සහ ප්‍රහාර වැනි මෑත කාලීන ගැටලු දක්වා වන පරාසයක ඇතුළත් අදාළ මාතෘකා පිළිබඳව අපගේ සේවාලාභීන් දැනුවත් කිරීම සඳහාය.

නිවේදන සහ උපදෙස්

මෙම සේවාව මගින් පරිගණක වෛරස්, වංචා, ආරක්ෂක දුර්වලතා, ආරක්ෂාව අනතුරට ලක්වීමේ හැකියාව, අයුතු භාවිතය සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ වෙනත් ගැටළු සම්බන්ධයෙන් සේවාලාභීන් වෙත පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා නිකුත් කරනු ලබන අතර, හැකි සෑම විටම එවැනි ප්‍රහාරවල ප්‍රතිවිපාක සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා කෙටි කාලීන නිර්දේශ ලබා දෙයි.

දැනට, ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ වෙබ් අඩවිවල අනතුරු ඇඟවීම් පළ කර ඇත. විද්‍යුත් තැපෑල හරහා අනතුරු ඇඟවීමේ නිවේදන ලබා ගැනීම සඳහා ග්‍රාහකත්වය ලබා ගැනීම (subscribing) තුලින් ද සේවලාභීන්ට විද්‍යුත් තැපෑල් ලැයිස්තුව හා සම්බන්ධ විය හැක.

සම්මන්ත්‍රණ සහ සමුළු

මෙම සේවාවන් සපයනු ලබන්නේ නවතම වර්තමාන තොරතුරු ආරක්ෂණ ගැටළු, ආරක්ෂක ප්‍රමිතීන් සහ විශිෂ්ට පරිචයන් පිළිබඳව දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ය. මෙහි අරමුණ වනුයේ සයිබර් ප්‍රහාරයකට ගොදුරුවීමේ සම්භාවිතාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම සඳහා සේවලාභීන්හට උපකාර කිරීමයි. විශේෂ ඉල්ලීම් හරහා නිශ්චිත තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු විසඳීම සඳහා සම්මන්ත්‍රණ වුව ද සංවිධානය කළ හැක.

වැඩමුළු

මෙම සේවාවන් මගින් බලාපොරොත්තු වන්නේ තොරතුරුවල සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳව සේවලාභීන්ගේ දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීමයි. කෙසේ වෙතත්, සම්මන්ත්‍රණ මෙන් නොව, මෙම වැඩමුළු බොහෝ දුරට තාක්ෂණය කේන්ද්‍රීය කර ගත් වැඩමුළු වන අතර තොරතුරු ආරක්ෂාවට අදාළ දෛනික කාර්යයන් ඉටු කරනු ලබන තොරතුරු තාක්ෂණ වෘත්තිකයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් මෙම වැඩමුළු සකස් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් පොදු මාතෘකා සඳහා විසඳුම් ලබා දීම සඳහා එහි සේවලාභීන් වෙනුවෙන් නිතිපතා හෝ ඉල්ලීම මත වැඩමුළු සංවිධානය කරනු ලැබේ. ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවලට අනුව වැඩමුළු සකස් කර ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ නම්, සේවලාභීන්හට නිශ්චිත තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ මාතෘකා ඉදිරිපත් කළ හැකි අතර ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවට ගැළපෙන ආකාරයෙන් වැඩමුළු සකස් කරනු ලැබේ.

දැනුම පදනම

දැනුම පදනම (Knowledge Base) යනු ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ වෙබ් අඩවියෙහි හා මාධ්‍යවල පළකරනු ලබන ලේඛන, ලිපි, පුවත් ආදිය හරහා උනන්දුවක් දක්වන සේවලාභීන් වෙත පිරිනමනු ලබන නිෂ්ක්‍රීය සේවාවකි. මෙම සේවාවේ අරමුණ වන්නේ තොරතුරුවල සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ සේවලාභීන්ගේ අවබෝධය ඉහළ නැංවීමට උපකාරී වන ප්‍රයෝජනවත් තොරතුරු සොයා ගැනීම සඳහා නිවසේ සිට කටයුතු කරනු ලබන පරිශීලකයකුගේ (home user) සිට තොරතුරු තාක්ෂණ වෘත්තිකයෙකු දක්වා පරාසයට ඇතුළත් ඕනෑම අයකුට හැකි වන ආකාරයේ දැනුම් සම්භාරයක් සේවලාභීන් වෙත ලබා දීමයි.

5.3 උපදේශන සේවා

මෙම සේවාවන්හි අරමුණ වන්නේ සේවලාභීන් වෙත ඔවුන්ගේ තොරතුරු ආරක්ෂණ පද්ධතිවල ප්‍රමාණවත්බව නිර්ණය කිරීමේ ක්‍රමවේද සැපයීම සහ එහි ආරක්ෂාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීමයි.

තාක්ෂණික තක්සේරු කිරීම්

මෙම සේවාවේ අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ තොරතුරු ආරක්ෂණ කණ්ඩායමේ අත්දැකීම් සහ ඇතැම් පූර්ව නිශ්චිත පරාමිතීන් මත පදනම්ව ආයතනයක් තුළ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ආරක්ෂක යටිතල පහසුකම් සහ ක්‍රියාපටිපාටි සමාලෝචනය කිරීම සහ විශ්ලේෂණය කිරීමයි. මෙහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ සේවලාභී ආයතනයේ වත්මන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ යටිතල ව්‍යුහයේ දුර්වලතා, වැඩිදියුණු කළ යුතු අවස්ථා සහ එවැනි වැඩිදියුණු කිරීම් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ සවිස්තර වාර්තාවක් සැපයීමයි.

ජාතික ප්‍රතිපත්තිය වෙනුවෙන් උපදේශනය

මෙම සේවාව ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් ජාතික වගකීමක් ලෙස ඉටු කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු ආරක්ෂාව පිළිබඳ මූලික අධිකාරිය ලෙස ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් එහි සේවලාභීන් සඳහා තොරතුරු ආරක්ෂණ ප්‍රමිතීන් සංවර්ධනය කිරීම, හඳුන්වාදීම සහ බලාත්මක කිරීමේ වගකීම දරනු ලැබේ.

5.4 කළමනාකරණය කළ සේවාවන්

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය කළමනාකරණය කරන ලද ආරක්ෂක සේවා පිරිනැමීමෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ, විශේෂඥභාවය ලබා දීම තුළින් සංවිධානයේ හෝ ව්‍යාපාරයේ ආරක්ෂක ස්ථාවරය ශක්තිමත් කිරීමත් සහ ඔබේ තොරතුරු තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම්වලට ඇති විය හැකි සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ඕනෑම තර්ජනයක් හඳුනා ගැනීම, වැළැක්වීම සහ ප්‍රතිකර්ම කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සහාය ලබා දීමත්ය.

අනතුරකට ලක්වීමට ඇති හැකියාව තක්සේරු කිරීම

ආයතනයක ආරක්ෂාව අනතුරට ලක්වීමේ සිදුවීමක් බවට පත්වීමට පෙර ආරක්ෂාව අනතුරකට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ, හඳුනා ගැනීම මගින් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ අනතුරකට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ තක්සේරු කිරීමේ සේවාව, ආයතනයක ආරක්ෂක ස්ථාවරතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපකාරී වේ. අනතුරකට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ හඳුනා ගැනීමේ අරමුණින් ජාල/උපාංග විමර්ශනය කිරීම සඳහා අපගේ විශේෂඥයන් විසින් කාර්මික මෙවලම්, විශිෂ්ට පරිචයන් සහ අභ්‍යන්තර ශිල්පීය ක්‍රමවල තහවුරු කරන ලද සංයෝජනයක් භාවිතා කරනු ලබන අරත මේ අනුව අවදානම් ඇති වීමට ඉඩ කඩ ඇති ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගනු ලැබේ.

ජාල අනතුරට බඳුන්වීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කිරීමේ ක්‍රමානුකූල ක්‍රියාවලිය (විනිවිද යෑම පරීක්ෂා කිරීම **Penetration Testing**)

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් සේවාවලාභියාගේ ජාල යටිතල පහසුකම් සඳහා එල්ල විය හැකි අවදානම් සහ තර්ජන පිළිබඳව වර්තමාන අර්ථකථනයක් සැපයීම සඳහා **real-world attacks** අනුකරණය කිරීම හා සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර සහ/හෝ බාහිර විනිවිදයෑම පරීක්ෂා කිරීමේ සේවාවක් සපයනු ලැබේ.

වැඩි දුර අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර විනිවිද යාමේ පරීක්ෂණ සඳහා ඉලක්ක ලෙස ප්‍රවේශ විය හැකි සේවා, ports සහ පද්ධතිවල මූලික පැතිකඩක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ගවේෂණ ක්‍රියාවලියකින් සමගින් මෙම තක්සේරු කිරීම් ආරම්භ වේ.

මෙම ක්‍රියාවලියට යන්ත්‍ර භාවිතයෙන් තොරව පුද්ගලයන් විසින් සිදු කරන ලබන විමර්ශන (**manual probing**) ඇතුළුව සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් ඇතුළත් වේ:

- ජාල වෙත ප්‍රවේශය ලබා ගැනීම සඳහා හඳුනාගත් සංරචක,
- ෆයර්වෝල්, රවුටර, සහ ස්විච් වැනි ජාල උපාංග,
- වෙබ්, DNS, ඊමේල්, ftp වැනි ජාල සේවා,
- අනතුරට ලක්වීමට ඉඩකඩ සහිත අවස්ථා අවභාවිත කිරීමට උත්සාහ කිරීමෙන් ඇති විය හැකි බලපෑම හෝ ප්‍රවේශයේ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා. සොයාගැනීම් සහ නිර්දේශ සහිත සවිස්තර වාර්තාවක් සපයනු ලැබේ

පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම (**System Hardening**)

පද්ධති ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණ වන්නේ ආරක්ෂිත අවදානම හැකි තරම් ප්‍රමාණයකින් ඉවත් කිරීමයි. මෙය සාමාන්‍යයෙන් සිදු කරනු ලබන්නේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ විශිෂ්ට පරිචයන්ට ප්‍රතිවිරුද්ධ පද්ධති තක්සේරු කිරීමෙනි. ආයතනයේ තොරතුරු පද්ධතිවල අඛණ්ඩ වෙනස්කම් ඇති විය හැකිය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සාවද්‍ය වින්‍යාස කිරීම්, සහ/හෝ අනවශ්‍ය මෘදුකාංග/සේවා ආදිය හේතුවෙන් නව අවදානම් එමගින් හඳුන්වා දිය හැකිය. සොයාගැනීම් සහ නිර්දේශ සහිත සවිස්තර වාර්තාවක් සපයනු ලැබේ.

එතැන් සහ විතැන් උපදේශනය (**On-site and off-site consultation**)

මෙය ප්‍රධාන වශයෙන්ම සිද්ධි ප්‍රතිචාර කේන්ද්‍රීය කර ගනු ලැබූ සේවාවකි. මෙම සේවාවේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ඵදිනෙදා තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ සිද්ධිගෙන් සේවාවලාභියාට අනවශ්‍ය බරක් පැටවෙන්නේ නොමැති බව සහතික කිරීමයි.

- දුරකථනය මගින් උපදේශනය සිදු කිරීම
- ස්ථානීය සිදුවීම් කළමනාකරණය
- පාරිභෝගික පරිශ්‍රයේදී සිදුවන සිදුවීම් සඳහා කාලෝචිත ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ අවම කිරීම
- ආරක්ෂක ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාවලි සමාලෝචනය කිරීම

5.5 ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය විමර්ශන

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය කණ්ඩායම 2010 වසරේ සිට සිය සේවාව ලබා දෙන අතර මනා පළපුරුද්දක් සර්ව ආයතනය ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත හැකි මෙවලම්වලින් සමන්විත වන අතර ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත් ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය ක්‍රියා පටිපාටිවලට අනුකූලව කටයුතු කරයි.

තවද, ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර කණ්ඩායම් සඳහා ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය පුහුණු වැඩසටහන් සහ තාක්ෂණික වැඩමුළු පවත්වනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් සේවාවලාභී අවශ්‍යතා මත පදනම්ව රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන සඳහා ගැලපෙන පරිදි සකස් කරන ලද ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය පුහුණු වැඩසටහන් සාර්ථකව පවත්වා ඇත.

5.6 පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම

පහත දැක්වෙන අරමුණු උදෙසා ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයේ පර්යේෂණ හා ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ අංශය පිහිටුවන ලදී.

- ජාතියේ තොරතුරු ආරක්ෂාව සහ සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් ක්‍රමෝපාය සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම
- තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට අදාළව ජාතික මට්ටමේ සමීක්ෂණ පැවැත්වීම
- සයිබර් තර්ජන පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ සිදුවිය හැකි තර්ජන සම්බන්ධයෙන් අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීම
- තොරතුරු ආරක්ෂාව සහ සයිබර් ආරක්ෂාවට අදාළව විශේෂ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

6 මෙහෙයුම් කාර්ය සාධනය (දෛනික වගකීම් සහ ව්‍යාපෘති)

6.1 සිදුවීම් මෙහෙයවීම පිළිබඳ සාරාංශය

සියලුම සයිබර් ආරක්ෂාවට අදාළ කරුණු සම්බන්ධයෙන් ජාතික සම්බන්ධතා කේන්ද්‍රස්ථානය වන ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය වෙත දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර හවුල්කරුවන්ගෙන් මෙරට ජාතික සයිබර් අවකාශයට අදාළ සිදුවීම් සම්බන්ධයෙන් වාර්තා/පැමිණිලි රැස්කල ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය වෙත ලැබෙන සිදුවීම් වර්ග අතරට සමාජ ජාල සම්බන්ධ සිද්ධීන්, විද්‍යුත් තැපෑල සම්මුතිය, රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස වංචනික ලෙස විද්‍යුත් පණිවිඩ යැවීම (phishing), වෙබ් අඩවි සම්මුතිය, වංචා, ද්වේෂසහගත මෘදුකාංග ගැටළු සහ පද්ධති තුළට ප්‍රවේශවීමට නොහැකි පරිදි නොමග යැවීම, රහස්‍යතා උල්ලංඝනය කිරීම්, මූල්‍ය වංචා, ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ස්වයංක්‍රීය පද්ධති මගින් රැස් කරනු ලබන තොරතුරුවලින් උපුටා ගන්නා ලද සම්මුතිවාදී අන්‍යන්‍යතාවක් සහිත IP ආදිය ඇතුළත් වේ.

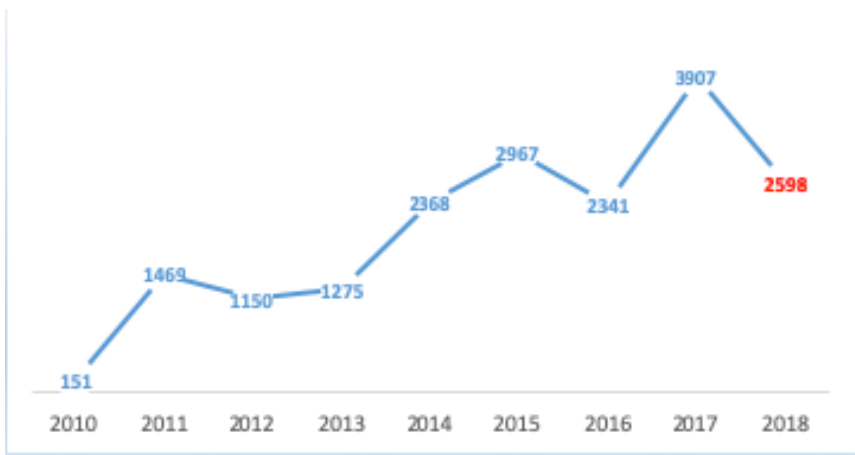
මෙම වාර්තාව මගින් 2018 වර්ෂය තුළ ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් රැස් කරන ලද සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධ දත්ත විශ්ලේෂණයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. එම දත්ත මත පදනම්ව, පහත නිරීක්ෂණ සිදු කළ හැකිය;

- දේශීය ආනයනකරුවන් සහ අපනයනකරුවන් ඉලක්ක කරගත් මූල්‍ය වංචා පසුගිය වසර කිහිපය තුළ වර්ධනය වී තිබෙන බව පෙනී ගොස් තිබේ. 2017 වසරට සාපේක්ෂව දේශීය ආනයනකරුවන් සහ අපනයනකරුවන්ගේ මූල්‍ය වංචා 300%කට වඩා වැඩි වී ඇත.
- 2018 වර්ෂය තුළ පද්ධති තුළට ප්‍රවේශවීමට නොහැකි පරිදි රැන්සම්වෙයා සහ අනිෂ්ට මෘදුකාංග (malicious software) ව්‍යාප්තියේ වැඩිවීමක් සිදු වී ඇති අතර, දත්ත සංකේතනය කිරීම (encrypting), මකා දැමීම හෝ වෙනස් කිරීම හරහා පුද්ගලයන්ට මෙන්ම ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාරවලට අයත් සංවේදී දත්ත ලබා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත.
- මූල්‍ය අංශයේ ආයතන ඉලක්ක කරගනිමින් රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස වංචනික ලෙස විද්‍යුත් පණිවිඩ යැවීමේ (phishing) ප්‍රහාර සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් 2018 වර්ෂයේ දී වාර්තා විය.
- වාර්තා වී ඇති සිදුවීම්වලින් බහුතරයක් සමාජ මාධ්‍ය හා සම්බන්ධ සිදුවීම් ගණයට වැටේ. සමාජ මාධ්‍ය සිදුවීම් අතුරින් වාර්තා වූ ඉහළම සංඛ්‍යාව වූයේ ෆේස්බුක් හා සම්බන්ධ සිදුවීම්ය.

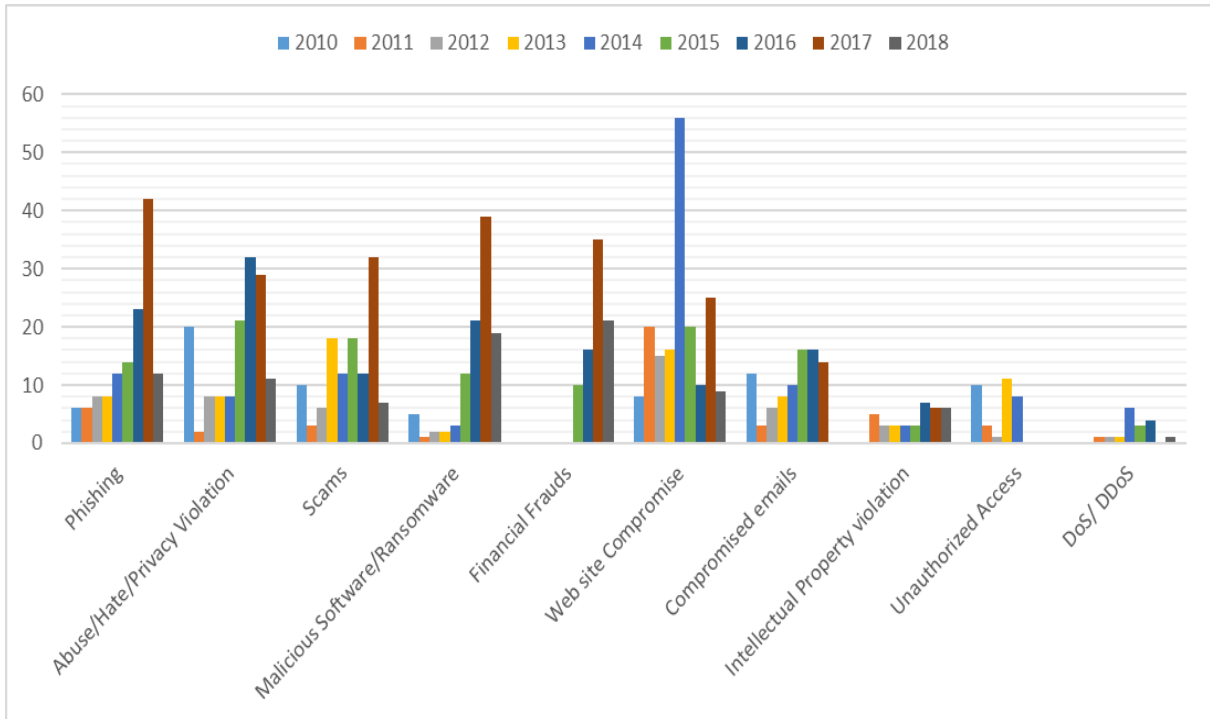
මීට අමතරව, 2018 වර්ෂය තුළ පහත සඳහන් ආකාරයේ විමර්ශන සම්බන්ධයෙන් ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය විමර්ශන පැවැත්වීමට ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය සමත් විය.

- ක්‍රෙඩිට් කාඩ් වංචා
- විඩියෝ සහ රූපවල වස්තූන් හඳුනාගැනීම සඳහා රූප වැඩිදියුණු කිරීම්
- ජංගම දුරකථන විමර්ශන
- මකා දමන ලද තොරතුරු නැවත ලබා ගැනීම
- විද්‍යුත් ලිපි හා සම්බන්ධ වංචා

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය වෙත වාර්තා වූ සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධ සිද්ධීන් පෙර වර්ෂවලට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේ දී අඩු වී ඇත. 2018 වර්ෂයේදී, ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය වෙත වාර්තා වී ඇති මුළු සිද්ධීන් ගණන 2598 ක් වන අතර, 2017 වර්ෂය තුළ එම සංඛ්‍යාව 3907ක් විය. මෙයට හේතුව, එවැනි සිදුවීම් වාර්තා කිරීම සඳහා ජනතාවට වාර්තා කිරීමේ විකල්ප කිහිපයක් පමණක් තිබීම විය හැකිය.

රූප සටහන් අංක 1. වාර්තා වී ඇති සිදුවීම් සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය

රූප සටහන් අංක 2. සයිබර් ආරක්ෂණ සිදුවීම් වර්ගවල වර්ධනය

සිදුවීමේ ස්වභාවය	සිදුවීම් සංඛ්‍යාව
රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස වංචනික ලෙස විද්‍යුත් පණිවිඩ යැවීම (Phishing)	12
අවභාවිතය/ද්වේශ සහගතවීම / රහස්‍යභාවය උල්ලංඝනය කිරීම	11
පද්ධති තුළට ප්‍රවේශවීමට නොහැකි පරිදි නොමග යැවීම (Ransomwarex)	08
කුටෝපක්‍රම (Scams)	07
අනිෂ්ට මෘදුකාංග ගැටළු (Malicious Software issues)	11
මූල්‍ය වංචා	21
වෙබ් අඩවි සම්මුතිය (Web site Compromise)	09
වෛරී/තර්ජනාත්මක විද්‍යුත් පණිවිඩ	07
බුද්ධිමය දේපළ උල්ලංඝනය	06
අනවසර ප්‍රවේශය	-
DoS/DDoS	01
සමාජ මාධ්‍ය සම්බන්ධ සිදුවීම්	2505
එකතුව	2598

වගු අංක 1. සිදුවීම් වර්ගය

6.2 උපදේශන සේවා

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් රාජ්‍ය අංශයේ සහ රාජ්‍ය අංශයේ නොවන ආයතනවලට උපදේශන සේවා සැපයීම අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලැබේ.

අදාළ කාලය තුළ සපයන ලද සාමාන්‍ය උපදේශන සේවාවන්ට පහත සේවා ඇතුළත් වේ.

- 140කට අධික රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශ/දෙපාර්තමේන්තු/ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලවලට අයත් වෙබ් අඩවිවල ආරක්ෂක තක්සේරු සිදු කිරීම.
- රාජ්‍ය අංශයේ පද්ධති කිහිපයක ආරක්ෂක තක්සේරු සිදු කිරීම
- පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් ආරක්ෂක තක්සේරු සිදු කිරීම.
- රාජ්‍ය බැංකුවක පද්ධතිවල ආරක්ෂක තක්සේරු සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ට උපදෙස් ලබා දීම.
- SOC විසඳුම ප්‍රසම්පාදනය සම්බන්ධයෙන් රජයේ බැංකුවක් සඳහා උපදෙස් ලබා දීම
- ATP විසඳුම් ප්‍රසම්පාදනය සඳහා රජයේ බැංකුවක් සඳහා උපදෙස් ලබා දීම
- සැකසහිත දත්ත මකාදැමීම සම්බන්ධයෙන් පුද්ගලික සමාගමක සිදු කරන ලද අධිකරණ වෛද්‍ය විමර්ශනය
- LGC2 සඳහා ආරක්ෂක තක්සේරුව
- ICTA හරහා සකස් කරන ලද ජාතික වශයෙන් වැදගත් යෙදුම් කිහිපයක් සඳහා ආරක්ෂක තක්සේරු කිරීම
- රේඛීය අමාත්‍යාංශය හරහා සකස් කරන ලද ජාතික වශයෙන් වැදගත් යෙදුම් කිහිපයක් සඳහා ආරක්ෂක තක්සේරු කිරීම.

ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් විවිධ කණ්ඩායම් ඉලක්ක කර ගනිමින් පුහුණු වැඩසටහන් සහ අධ්‍යාපන සැසි පැවැත්වීම සහ පහසුකම් සැලසීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලැබේ. මීට, ප්‍රධාන නවෝත්පාදන නිලධාරීන් (CIOs), පද්ධති පරිපාලකයින්, බැංකු සහ ටෙලිකොම් අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය, නීතිය බලාත්මක කිරීමේ අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලය, ත්‍රිවිධ හමුදාව, සිසුන්, ඉංජිනේරුවන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව ඇතුළත් වේ.

1. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ පුහුණු සැසි

- තොරතුරු ආරක්ෂා කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සැසි දෙකක් SLIDA ආයතනයේ දී පවත්වන ලදී.
- රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රධාන නවෝත්පාදන නිලධාරීන් (CIO) - IS ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වැඩමුළු දෙකක් පවත්වන ලදී.
- රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රධාන නවෝත්පාදන නිලධාරීන් (CIO) සඳහා සයිබර් ආරක්ෂාව, තොරතුරු තාක්ෂණ ආරක්ෂාව සහ බලපත්‍ර ලබා දීමේ මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ උදාසන සැසිය
- තොරතුරු ආරක්ෂාව පිළිබඳව නීතිය බලාත්මක කිරීමේ නිලධාරීන් සඳහා පවත්වන ලද පුහුණු වැඩසටහන.
- අධිකරණ කළමනාකරණ සහායකවරුන් පුහුණු කිරීම සඳහා පවත්වන ලද වැඩසටහන.
- නීතිඥ සංගමයේ ICT පාඨමාලා-සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැසිය
- සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ (SLAS) 1 වැනි පන්තියේ නිලධාරීන් සඳහා පවත්වන ලද වැඩසටහන
- සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල්වල විදුහල්පතිවරුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත්වන ලද වැඩසටහන.
- SOS ළමා ගම්මානවල දෙමාපියන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත්වන ලද වැඩසටහන.

- නීතිය බලාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් පවත්වන ලද විවෘත කේත විමර්ශන පුහුණුව (Open Source Investigation training)
- පාසල්වල විදුහල්පතිවරුන් 100 දෙනකු සඳහා කිරිබත්ගොඩ විහාරමහාදේවී බාලිකා විද්‍යාලයේ දී පවත්වන ලද අන්තර්ජාල ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැසිය
- අන්තර්ජාල තර්ජන සහ අවම කිරීම සම්බන්ධයෙන් ලයිසියම් ජාත්‍යන්තර පාසලේ උසස් පෙළ ගුරුවරුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත්වන ලද සැසිය.
- මාස් හෝල්ඩින්ස් (MAS holdings) ආයතනයේ විධායක කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පවත්වන ලද පුහුණුව
- සයිබර් අපරාධ සහ සමාජ මාධ්‍ය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත්වන ලද සැසිය.
- EDUCSIRT පුහුණු වැඩසටහන
- ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය පදනම් කරගත් සමාජගතවීම පිළිබඳ ඩිජිටල් මාධ්‍ය, සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැසිය
- සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ICC ආයතනයේ පැවති වැඩසටහන
- SCADA ආරක්ෂාව පිළිබඳව ලං.වි.ම. (CEB) ඉංජිනේරුවන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පැවති වැඩසටහන
- ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ (SLAS) නිලධාරීන් සඳහා පැවති සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ පුහුණුව
- (ව්‍යාජ පුවත් සහ අවම කිරීම) සම්බන්ධයෙන් පවත්වන ලද INSSL ඉදිරිපත් කිරීම.
- 8-10 දක්වා ශ්‍රේණිවල ඉගෙනුම ලබන දරුවන්ගේ දෙමාපියන් සඳහා පවත්වන ලද පුහුණුව
- නීතිය බලාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් පවත්වන ලද ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය වැඩමුළුව
- වෙබ් අඩවි ආරක්ෂාවේ වැදගත්කම පිළිබඳව රජයේ නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා සැසි දෙකක් පවත්වන ලදී. ජ්‍යෙෂ්ඨ සහ මධ්‍යම මට්ටමේ කළමනාකරණ කාර්ය මණ්ඩලය 150ක් පමණ මේ සඳහා සහභාගී විය.
- PGIM දේශන මාලාව
- පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාලයේ පවත්වන ලද සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැසිය
- නීතිය බලාත්මක කිරීම සඳහා සමාජ මාධ්‍ය සහ අන්තර්ජාලය හා සම්බන්ධ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන ආකාරය පිළිබඳ පුහුණුව
- ආගමන නිලධාරීන් සඳහා සයිබර් ආරක්ෂණ පුහුණුව

2. විද්‍යුත්/ මූලික මාධ්‍ය මගින් දැනුවත් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය මගින් ලංකාදීප, දිනමිණ, සන්ඩේ ටයිම්ස්, අද, ඩේලි මිරර්, රිවිර, දි අයිලන්ඩ්, අද ඉරිදා ආදී ප්‍රවෘත්ති පත්‍රවල ලිපි පළකරනු ලැබේ. තවද, හඬ පටිගත කිරීම් ආකාරයෙන් සිරස, සිලෝන් ටුඩේ, ලක් එල්එම් වොයිස්, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාව, රිවිර, හිරු එල් එම්, ස්වර්ණවාහිනී, ශ්‍රී එල් එම්, වී එල් එම්, ආදිය වෙත මාසික යාවත්කාලීන කිරීම් ලබා දෙන අතර ස්වාධීන රූපවාහිනිය, ජාතික රූපවාහිනිය, සියත ටීවී, රන්වන් එල්එම්, ශ්‍රද්ධා ගුවන් විදුලිය, සියත ගුවන් විදුලිය, සිරස, රිද්ම එල්එම්, දෙරණ ගුවන් විදුලිය සහ සිත එල්එම් ආදියෙහි සජීවී රූපවාහිනී/ගුවන් විදුලි වැඩසටහන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

3. වාර්ෂික සයිබර් ආරක්ෂා සතිය 2018

2008 වර්ෂයේ සිට, ශ්‍රී ලංකා සර්ට් ආයතනය මගින් සයිබර් ආරක්ෂා සතිය නමින් ආරක්ෂාව පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් (CSW) වාර්ෂික පවත්වනු ලැබේ. දේශීය මෙන්ම කලාපීය තොරතුරු ආරක්ෂා වෘත්තිකයන්ගේ අවධානය මෙම ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන කෙරෙහි යොමු විය. 2018 සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සතිය 2018 වර්ෂයේ නොවැම්බර් මාසයේ දී පවත්වන ලද අතර ඒ යටතේ පහත දැක්වෙන වැඩසටහන් ඇතුළුව තවත් වැඩසටහන් මාලාවක් පවත්වන ලදී.

- හැක් කිරීමේ අභියෝගතාව (Hacking Challenge), 2018 ඔක්තෝබර් මස 10 වැනි දින BMICH හි ලැවෙන්ඩර් කාමරයේ දී පවත්වන ලදී.

හැක් කිරීමේ අභියෝගතාව (Hacking Challenge) යනු යම් කාල රාමුවක් තුළ actual ජාලයකට පහර දීම හෝ ජාලය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා හෝ තොරතුරු තාක්ෂණ වෘත්තිකයන් සඳහා පවත්වනු ලබන තරඟයකි. මෙම තරඟයට, තාක්ෂණික ආරක්ෂා වෘත්තිකයන්, ජාල පරිපාලකයින්, පද්ධති පරිපාලකයින් සහ තොරතුරු ආරක්ෂා පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා හදාරන සිසුන් සහභාගී විය.

- සයිබර් ආරක්ෂා ප්‍රභේදිකාව: 2018 ඔක්තෝබර් මස 17 වන දින බී.එම්.අයි.සී.එච්. හි ලැවෙන්ඩර් කාමරයේ දී පවත්වන ලදී.

මෙම තරඟය සඳහා ඉදිරිපත් විය හැක්කේ ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාල සහ අනෙකුත් තෘතීයික අධ්‍යාපන ආයතනවල සිසුන්ට පමණි. ප්‍රශ්නාවලියෙහි පරමාර්ථය වන්නේ දැනුම තක්සේරු කිරීම සහ තොරතුරු ආරක්ෂා වෘත්තිකයන් බවට පත්වීම අපේක්ෂා කරන තරුණ පරපුර හඳුනාගෙන ඔවුන්ට ත්‍යාග පිරිනැමීමයි.

- 11 වැනි වාර්ෂික ජාතික සයිබර් ආරක්ෂා සමුළුව - 2018 නොවැම්බර් 7 වැනි බදාදා කොළඹ හිල්ටන්හි දී පැවැත්විණි.

- විශේෂ කරුණු

- තේමාව : “සයිබර් ආරක්ෂාවේ ජාතික වැදගත්කම”
- සහභාගී වූ සංඛ්‍යාව: පුද්ගලයින් 30 කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් සහභාගී විය
- “ජාතික තොරතුරු හා සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය (2019-2023)” ඉදිරිපත් කරන ලදී.
- ප්‍රධාන අමුත්තා: ශ්‍රී ලංකාවේ ගරු නීතිපතිවරයා

- වැඩමුළු - 2018 නොවැම්බර් මස 05 වැනි සඳුදා දින, 06 වැනි අඟහරුවාදා දින සහ 08 වැනි බ්‍රහස්පතින්දා යන දිනවල DLC, SLIDA යන ආයතනවල පවත්වන ලද වැඩමුළු.

- ඇන්ඩ්‍රොයිඩ් (Android) ජංගම යෙදුම් ආරක්ෂාව (Hands On) - ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) මගින් පවත්වන ලදී.
- Wireshark භාවිතා කිරීම මගින් ජාල අධිකරණ වෛද්‍ය විශ්ලේෂණය (තායිලන්තයේ බැංකු සංගමයේ සම්පත් දායකයකු විසින් පවත්වන ලදී)
- සිද්ධි ප්‍රතිචාර සහ අන්තර්ජාල ආරක්ෂාව (ICANN මගින්)

- උපස්ථම්බක වැඩසටහන්

- 2018 නොවැම්බර් 8 වැනි දින Palo Alto Networks විසින් සයිබර් ආරක්ෂා අවදානම සම්බන්ධයෙන් පවත්වන ලද වැඩමුළුව
- සයිබර් ආරක්ෂාව හා සම්බන්ධ නවතම සිදුවීම් සහ ඒවායේ බලපෑම පිළිබඳ දැනුම හුවමාරු කිරීමේ වැඩමුළුව එස්තෝනියානු (Estonia) - CERT මගින් (2018 නොවැම්බර් 13) වන දින පවත්වන ලදී.)
- ලංකා ජාල මෙහෙයුම් කණ්ඩායම (Lanka Network Operators Group) මගින් (2018 නොවැම්බර් 01 හා 02 වැනි දින) පවත්වන ලද වැඩමුළුව, නිබන්ධන සහ සම්මන්ත්‍රණය

6.3 ප්‍රකාශන

වෙබ් අඩවිය

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදයේ වෙබ් අඩවිය මගින් ප්‍රවෘත්ති නිවේදන, පාරිභාෂික වචන මාලා , සිද්ධි අධ්‍යයනය, සංඛ්‍යාලේඛන සහ නිතර අසන පැන හරහා ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැන්වීම් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබේ.

විද්‍යුත් තැපෑල

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් එහි ග්‍රාහකයින් වෙත විද්‍යුත් තැපෑල ඔස්සේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු ලබා දේ.

පුවත්ලිපි

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ද්විතියික පාසල් සම්බන්ධ කිරීමේ ජාලය “SchoolNet” හරහා ශිෂ්‍යයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් වෙනුවෙන් The Cyber Guardian e-newsletter ප්‍රකාශයට පත් කර බෙදා හැරීමේ කටයුතු තවදුරටත් සිදු කරමින් සිටී.

ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර/මාධ්‍ය

මෙම ප්‍රහාරවලින් ආරක්ෂා වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ නිර්දේශ ලබා දෙමින් මතු වන සයිබර් ආරක්ෂණ තර්ජන සහ අවදානම් පිළිබඳව විද්‍යුත් සහ මුද්‍රිත මාධ්‍ය ඔස්සේ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ කටයුතු ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) විසින් අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලැබේ.

6.4 මෙහෙයුම් සහායක ව්‍යාපෘති

2018 වර්ෂය තුළ සයිබර් ආරක්ෂණ සම්පත් විමර්ශන/ තක්සේරු මූලාශ්‍ර ලබා ගැනීම සහ කාර්ය මණ්ඩල ශක්‍යතා ඉහළ නැංවීම සඳහා ව්‍යාපෘතියක් පැවැත්වීමට හැකි විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් අරමුදල් සපයන ලදී.

6.5 විශේෂ ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය හා ක්‍රියාකාරකම්
රාජ්‍ය ආයතනවල වෙබ් අඩවි විගණනය	<ul style="list-style-type: none"> රජයේ අංශයේ වෙබ් අඩවි 120 ක් සඳහා අනතුරට ලක්වීමේ හැකියාව තක්සේරු කිරීම
ජාතික සහතික කිරීමේ අධිකාරිය (ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී)	<ul style="list-style-type: none"> නිෂ්පාදන සහ උපස්ථ අඩවි (backup sites) සඳහා දත්ත මධ්‍යස්ථාන දෙකක් ස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසම්පාදන කටයුතු අවසන් කර ඇත. විගණකවරයකු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සිදු වෙමින් පවතී.
ජාතික ආරක්ෂණ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය (ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී)	<ul style="list-style-type: none"> මෙම ව්‍යාපෘතිය ICTA විසින් CERT වෙත පවරන ලදී. ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.

වගු අංක 2. විශේෂ ව්‍යාපෘති

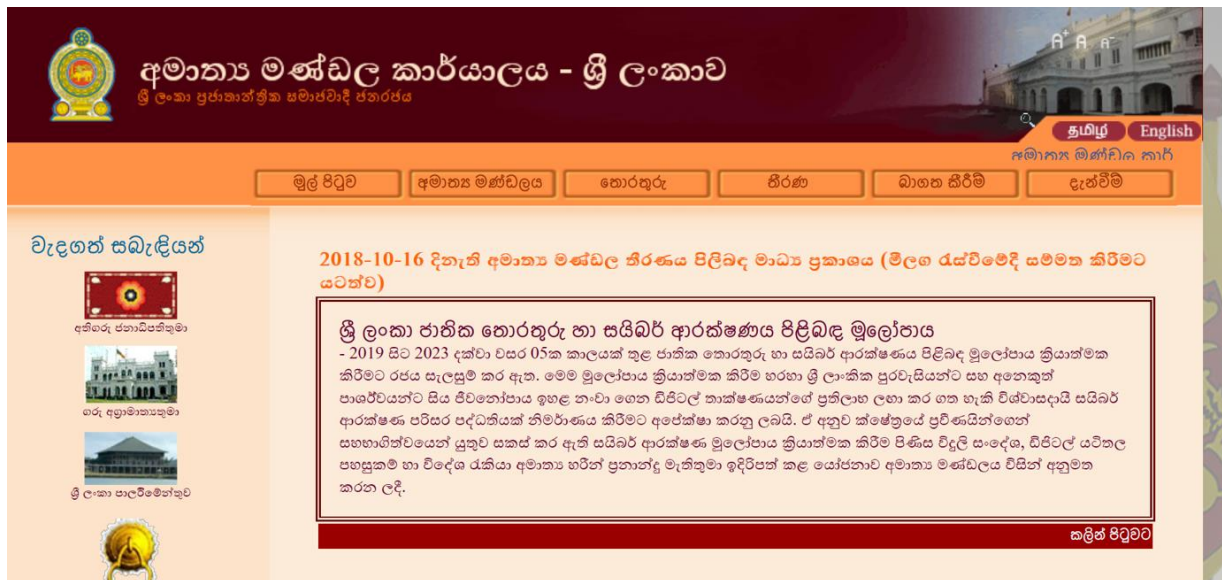
6.6 සයිබර් ආරක්ෂාව කළමනාකරණ සේවා

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් 2018 වර්ෂය තුළ රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන තුනක් සහ පෞද්ගලික අංශයේ එක් ආයතනයක් සඳහා සයිබර් ආරක්ෂා කළමනාකරණ සේවාවන් ලබා දුනි.

7 ජයග්‍රහණ

7.1 ජාතික සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය

2019 සිට 2023 දක්වා වසර පහක කාලයක් තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය හඳුන්වාදීම තුලින් ජාතියේ සුරක්ෂිතතාව, ආරක්ෂාව සහ සමෘද්ධිමත්භාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය ඇප කැප වී සිටී. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහයෝගය ද ඇතිව ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් සකස් කරන ලද අතර එම ක්‍රමෝපාය සඳහා 2018 ඔක්තෝබර් 16 වැනි දින කැබිනට් අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී.

රූප සටහන් අංක 3. ක්‍රමෝපාය සඳහා කැබිනට් අනුමතිය

අපගේ ක්‍රමෝපායේ අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන්ට ඩිජිටල් තාක්ෂණයේ ප්‍රතිලාභ අවබෝධ කර ගැනීම සඳහාත්, සියලු ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට සංවර්ධනය, සෞභාග්‍යය සහ යහපත් අනාගතයක් උදාකිරීම උදෙසා පහසුකම් සැලසීම සඳහාත් හැකි වන ආකාරයේ ශක්තිමත් හා සහ විශ්වසනීය සයිබර් ආරක්ෂණ පරිසර පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීමයි.

අපගේ ක්‍රමෝපාය කුළුණු 06 ක් පාදක කර ගනිමින් සකස් කර තිබේ.

- (1) ජාතික තොරතුරු හා සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජයේ රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම,
- (2) සයිබර් අවකාශයේ පුද්ගලයින් සහ සංවිධාන ආරක්ෂා කිරීම සඳහා නියාමන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා නීති පැනවීම, ප්‍රතිපත්ති සහ ප්‍රමිති සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- (3) සයිබර් ප්‍රහාර හඳුනා ගැනීම, ආරක්ෂා කිරීම සහ ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා ශක්‍යතාවයෙන් හා නිපුණතාවයෙන් යුතු ශ්‍රම බලකායක් සංවර්ධනය කිරීම.

(4) ඔවුන් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද සහ මෙහෙයවන ලද ඩිජිටල් රාජ්‍ය පද්ධතිවලට සුදුසු මට්ටමේ සයිබර් ආරක්‍ෂාව සහ ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව තිබෙන බව සහතික කිරීම සඳහා රාජ්‍ය ආයතන සමඟ සහයෝගීතාවයෙන් කටයුතු කිරීම.

(5) සයිබර් අපරාධවලින් ආරක්‍ෂාවීම සඳහා පුරවැසියන්ගේ දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීම ඔවුන් සහ සවිබල ගැන්වීම.

(6) ශක්තිමත් සයිබර් ආරක්‍ෂා පරිසර පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික, දේශීය-ජාත්‍යන්තර හවුල්කාරිත්වයන් ගොඩනැගීම.

Six Thrust Areas

1. Establishment of a governance framework to implement National Information and Cyber Security Strategy
2. Enactment and formulation of legislation, policies, and standards to create a regulatory environment to protect individuals and organizations in the cyber space
3. Development of a skilled and competent workforce to detect, defend and respond to cyber attacks
4. Collaboration with public sector authorities to ensure that the digital government systems implemented and operated by them have the appropriate level of cyber security and resilience
5. Raising awareness and empowering citizens to defend themselves against cybercrimes
6. Development of public-private, local-international partnerships to create a robust cyber-security ecosystem

රූප සටහන් අංක 4. ක්‍රමෝපායෙහි සුවිශේෂී අංශ හය

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය, ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්‍ෂා ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාවට නැංවීමේ ක්‍රියාවලියක නිරතව සිටී.

7.2 පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් පර්යේෂණ කණ්ඩායමක් බඳවා ගැනීම තුලින් සිය පර්යේෂණ අංශය ශක්තිමත් කරන ලදී. එම කණ්ඩායම විසින් සමාජ මාධ්‍ය දැනුවත් කිරීම සහ රාජ්‍ය සේවා කළමනාකරුවන් පිළිබඳ තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්‍ෂා සුදානම පිළිබඳ තරුණයන් විසින් සිදු කරනු ලබන සමීක්ෂණය (Youth's Survey) වැනි සමීක්ෂණ කිහිපයක් සිදු කරන ලදී. ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්‍ෂා ක්‍රමෝපායට සමගාමීව පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් කිහිපයක් පැවැත්වීමට සැලසුම් කර ඇත.

7.3 සහතික කිරීම සහ සාමාජිකත්වය

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය පහත සඳහන් වෘත්තීය සංවිධාන සමඟ සාමාජිකත්වය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යනු ලැබේ;

- ජාත්‍යන්තර තොරතුරු පද්ධතිවල ආරක්ෂාව සහතික කිරීමේ සංගමයේ දේශීය නියෝජිත සංවිධානය වන (ISC)2 Colombo Sri Lanka Chapter.
- Shadow Server වෙතින් Threat Intelligence සඳහා සාමාජිකත්වය
- FIRST හි සාමාජිකත්වය
- APCERT හි සාමාජිකත්වය
- කොරියාවේ CAMP හි සාමාජිකත්වය

7.4 කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පුහුණුවීම්

පහත සඳහන් පුහුණු සහ සම්මන්ත්‍රණවලට සහභාගීවීම සඳහා සිය කාර්ය මණ්ඩලයට අවස්ථාව ලබා දීමට ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය සමත් විය.

- ජාල ආරක්ෂාව සහ ජාල අනතුරට බදුන්වීමට ඇති ඉඩකඩ පරීක්ෂා කිරීමේ ක්‍රමානුකූල ක්‍රියාවලිය (Penetration Testing) පුහුණුව (මැලේසියාව)
- ජංගම හැක් කිරීම (Mobile hacking) සහ ආරක්ෂාව (මැලේසියාව)
- SEC504: හැක් කිරීමේ මෙවලම් (Hacker Tools), තාක්ෂණික ක්‍රම, අයතා භාවිතය, සහ සිදුවීම් මෙහෙයවීම (සිංගප්පූරුව)
- ජාත්‍යන්තර නීතිය පිළිබඳ වැඩමුළුව (ජර්මනිය)
- භූගත ආර්ථික සමුළුව (ප්‍රංශය)
- KISA පුහුණුව (කොරියාව)
- CyFy සමුළුව 2018 (ඉන්දියාව)
- CEH පුහුණුව (ශ්‍රී ලංකාව)
- RedHat RHCSA පුහුණුව (ශ්‍රී ලංකාව)
- RedHat RHCE පුහුණුව (ශ්‍රී ලංකාව)

8 ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව

8.1 වැඩසටහන් සඳහා සහභාගීත්වය

- සයිබර් අපරාධ සහයෝගීතා අභ්‍යාසය (මෝල්ඩෝවා)
- KISA සමුළුව (සර්බියාව)
- UNCCPCJ රැස්වීම (ඔස්ට්‍රියාව)
- FIRST මහා සභා රැස්වීම සහ සමුළුව (මැලේසියාව)
- COE - TC-Y රැස්වීම සහ Octopus සමුළුව (ප්‍රංශය)
- CAMP වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම (කොරියාව)
- APCERT මහා සභා රැස්වීම සහ සමුළුව (චීනය)
- BIMSTEC රැස්වීම (ඉන්දියාව)

8.2 වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්

- ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිපූරණවලින් (counterparts) දේශීය ISP වෙත ලැබෙන අනිෂ්ට (malicious) IP ලිපිනවල විස්තර වාර්තා කිරීම. CERT Bund - Germany, Microsoft, Shadow Server සහ APCERT Data Exchanger ආදියෙන් ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිපූරණ (counterparts) සමන්විත වේ.
- JPCERT|CC සමඟ එක්ව පාල අධීක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය "Tsubame" තවදුරත් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

8.3 ජාත්‍යන්තර සිදුවීම් සම්බන්ධීකරණය

- APCERT සයිබර් ආරක්ෂා පෙරහුරුව (Cyber Security Drill)
  - 2018 වර්ෂයේ APCERT හි සයිබර් ආරක්ෂා පෙරහුරුවේ (Cyber Security Drill) සංවිධායක කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු ලෙස කටයුතු කර ඇත.
  - එම පෙරහුරුව සඳහා සහභාගී විය.
- ආසියා පැසිෆික් කලාපයේ පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය සමඟ ඒකාබද්ධව කටයුතු කිරීම. ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස වංචනික ලෙස විද්‍යුත් පණිවිඩ යැවීම (phishing) සහ අනන්‍යතා සොරකම් කිරීමේ සිද්ධීන් සම්බන්ධයෙන් විසඳුම් ලබා දීම සඳහා ලෝකයේ අනෙකුත් කලාපවල පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසද, තොරතුරු ආරක්ෂා සංවිධාන සහ වාණිජ ආයතන සහ විසඳුම් සපයන්නන් (ෆෝස් ලුක්, ගුගල්, යාහු අදිය) සමඟ නිරන්තර මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ.

9 ඉදිරි සැලසුම්

9.1 ඉදිරි ව්‍යාපෘති

- ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාත්මක කිරීම (ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී).
- ආරක්ෂා මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානයක් ගොඩනැගීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම (ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී).
- ජාතික සහතික කිරීමේ අධිකාරිය පිහිටුවීම (ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී)
- අංශ පදනමින් CSIRT පිහිටුවීම CSIRT's (එනම් Telco-CERT).
- සයිබර් ආරක්ෂා සතිය 2019.
- යුරෝපීය හවුල සමඟ සයිබර් ආරක්ෂා ව්‍යාපෘතිය (Cyber 4D)

9.2 ඉදිරි මෙහෙයුම්

කාර්ය මණ්ඩලය, උපකරණ සහ ශක්‍යතා සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනයහි සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත වෙනස්කම් පිළිබඳව මෙම කොටසේ විස්තර කෙරේ:

- තරුණ පරම්පරාවේ තොරතුරු ආරක්ෂා කුසලතා ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය මගින් සීමාවාසික පදනම මත උපාධි අපේක්ෂකයින් බඳවා ගනු ලැබේ.
- ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය කුසලතා පූර්ණ වෘත්තිකයන්ගෙන් සමන්විත කුඩා කණ්ඩායමක් ලෙස තවදුරටත් කටයුතු කරනු ලැබේ.
- ශ්‍රී ලංකා සර්ව ආයතනය විසින් කාර්ය මණ්ඩලයේ ශක්‍යතා ඉහළ නැංවීම සඳහා තවදුරටත් මුදල් යොදවනු ලැබේ.

10 විගණන කමිටු වාර්තාව

වර්ෂ 2018 සඳහා විගණන කමිටුවක් පත් කොට නොමැත.

11 විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව

2018 විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශය සහ 2018 වර්ෂය සඳහා වන විගණකාධිපති වාර්තාව

"ඇමුණුම අ" හි අමුණා ඇත.

12 මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ විශේෂ කරුණු

ගිණුම් වර්ෂය 2018 සඳහා ආදායම් සහ වියදම් පිළිබඳ විස්තර

වියදම්		
පුනරාවර්තන වියදම්		
වැටුප් සහ වෙනත්	46,856,845.00	
සන්නිවේදන	2,405,203.00	
බදු කුලී සහ විදුලි ගාස්තු	5,358,455.00	
කාර්යාල වියදම්	519,725.00	
නඩත්තු වියදම්	513,265.00	
රක්ෂණ ගාස්තු	178,541.00	
පරිභෝජන වියදම්	619,606.00	
විදේශ ගමන් වියදම්	2,475,236.00	
වෘත්තීය ගාස්තු	518,011.00	
ලේකම් ගාස්තු	153,000.00	
බැංකු ගාස්තු	47,500.00	
විගණන ගාස්තු	529,875.00	
සංග්‍රහ වියදම්	99,599.00	
		60,274,861.00
ප්‍රාග්ධන වියදම්		
ව්‍යාපෘති වියදම්	16,165,506.00	
ව්‍යාපෘති වියදම් - UKHC	6,736,059.00	
		22,901,565.00
		83,176,426.00

ආදායම්		
මහා භාණ්ඩාගාරය වෙතින් ලද ආදායම්		
පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා ලද ආදායම්	60,274,860.00	
ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා ලද ආදායම්	14,169,299.00	
		74,444,159.00
ව්‍යාපෘති ආදායම් - UKHC		8,136,768.00
උපයන ලද ආදායම්		
සයිබර් ආරක්ෂණ සතිය 2018	7,819,610.00	
ආරක්ෂණ සේවා කළමනාකරණ සහ වෙනත්	5,290,158.00	
		13,109,768.00
		95,690,695.00

Note:

1. 2018 වසරේ ජනවාරි සිට ජූලි දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ පුනරාවර්තන අයවැය සහ ප්‍රාග්ධන අයවැය ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් හසුරුවන ලදී.
2. 2018 වසරේ අගෝස්තු සිට දෙසැම්බර් දක්වා පුනරාවර්තන අයවැය ප්‍රතිපාදනය මිලියන 32.5 ක් වේ.
3. UKHC - UK High Commission

13 නිගමනය

මෙම කාලය තුළ සයිබර් අපරාධකරුවන් විසින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ඉලක්ක කර ගනිමින් මූල්‍ය වංචාවල නිරත වෙමින් සිටින බව ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් නිරීක්ෂණය කර තිබේ. ඒවායින් බොහොමයක් සිදු වී ඇත්තේ සම්මුතිවාදී ඊමේල් ගිණුම් (Compromising email accounts) හරහා ය.

2018 වර්ෂය තුළ තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණ පුහුණුවීම් සහ දැනුවත් කිරීමේ සැසි විශාල සංඛ්‍යාවක් පැවැත්වීමට ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදයට හැකි වූ අතර එවැනි වැඩසටහන් සඳහා ඇති ඉල්ලුම වැඩිවෙමින් පවතී. මෙම කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් සංවිධානය කරන ලද සියලුම වැඩසටහන් ඉතා සාර්ථකව පැවැත්වීමට හැකි වූ අතර ඒ සඳහා විශාල පිරිසක් සහභාගී වූවා පමණක් නොව ඒ සඳහා පැවැති ඉල්ලුම ද ඉහළය. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක ප්‍රතිචාර සංසදය විසින් සැලසුම් කළ පරිදි වාර්ෂික සයිබර් ආරක්ෂා සතිය සහ සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ වාර්ෂික ජාතික සමුළුව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක ප්‍රතිචාර සංසදය අදාළ පාර්ශවකරුවන්ගේ මැදිහත්වීමෙන් යුතුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාවට නැංවීමේ ක්‍රියාවලියක නිරතව සිටී. මෙම ක්‍රමෝපායෙහි ඇතැම් යෝජිත ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අරමුණින්, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිචාර සංසදය, විදේශ රටවල් සහ එක්සත් රාජධානියේ පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩල කාර්යාලය, ලන්දේසි විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය සහ එස්තෝනියානු තොරතුරු පද්ධති අධිකාරිය විසින් ඒකාබද්ධව අරමුදල් සපයනු ලබන “සංවර්ධනය සඳහා සයිබර් ප්‍රත්‍යාස්ථිතිය” (Cyber4D) නමින් වැඩසටහනක් පැවැත්වීම සඳහා යුරෝපා සංගමයේ NI-CO (Northern Ireland Cooperation Overseas) සමඟ හවුල්කාරීත්වයක් ගොඩනගා ගෙන ඇත..

ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂා ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා සහායවීමේ අරමුණින් ජාතික මට්ටමේ තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් 2019 වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් අවකාශය සුරක්ෂිත කිරීමේ කාර්යයට අමතරව, APCERT/FIRST හරහා සියලුම පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසද සහ තොරතුරු ආරක්ෂා සංවිධානවල සහාය ඇතිව ආසියා පැසිෆික් කලාපය තුල/ලොව පුරා සුරක්ෂිත තොරතුරු පරිසරයක් ගොඩනැගීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පරිගණක ප්‍රතිචාර සංසදය ඇප කැපවී සිටී.

ඇමුණුම “අ”

2018 විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශය* සහ
2018 වර්ෂය සඳහා වන විගණකාධිපති
වාර්තාව

*2018 විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශය ඉංග්‍රීසි බසින් පමණක් ලබා දී ඇත.

සභාපති

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය (පෞද්ගලික) සමාගම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය (පෞද්ගලික) සමාගමේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වෙනත් තොරතුරු හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති වාර්තාව

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසදය (පෞද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මාගේ වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරනු ලැබේ.

මාගේ වාර්තාවේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ අස්තීත්වයන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

(අ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට දේපළ, පිරිසත හා උපකරණවල පිරිවැය රු. 13,414,282 ක් විය. කෙසේ වුවද, සමාගම ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය හා විස්තරාත්මක උපලේඛන නිසි පරිදි පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. එනිසා එම ශේෂයන්හි නිරවද්‍යතාවය, පැවැත්ම හා අගය කිරීම විගණනයට තහවුරු කරගැනීමට නොහැකි විය.

(ආ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ අස්තීත්වයන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්හි 17.19 වගන්තිය අනුව වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය අවම වශයෙන් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේදීම සමාලෝචනය කළයුතු අතර ප්‍රවර්ථන අපේක්ෂාව පෙර ඇස්තමේන්තු වලින් වෙනස් වන්නේ නම් එම වෙනස කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ අස්තීත්වයන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති අංක 10.15 සිට 10.18 දක්වා වන වගන්ති අනුව ගිණුම්ගත කළ යුතු වේ. කෙසේ වුවද, තවමත් භාවිතයේ පවතින රු.12,218,381 ක වටිනාකමැති සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ දේපල පිරිසත හා උපකරණ එපරිදි සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ විගණිත, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ විගණිත යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ

විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. වෙනත් නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- තත්ත්වවිගණනය කළ මතය සඳහා පදනම ඡේදයේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනතේ 163 (2) (ඇ) වගන්තියේ සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (අ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවන් අනුව, විගණනය සඳහා අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් මා විසින් ලබාගන්නා ලද අතර, මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනී යන ආකාරයට නිසි මූල්‍ය වාර්තා සමාගම පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.
- සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 151 වගන්තියෙහි අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වේ.
- 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මෙම වාර්තාවේ 1.2.1 ඡේදය හැර, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියාමාර්ග සහ ලබා ගන්නා ලද සාක්ෂි මත හා ප්‍රමාණාත්මක කරුණුවලට සීමා කිරීම තුළ, පහත සඳහන් ප්‍රකාශ කිරීමට තරම් කිසිවක් මාගේ අවධානයට ලක් නොවීය.

- 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඇ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ පාලක මණ්ඩලයේ යම් සාමාජිකයෙකුට සමාගම සම්බන්ධවී යම් ගිවිසුමක් සම්බන්ධයෙන් සෘජුව හෝ අන්‍යාකාරයකින් සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික තත්වයෙන් බැහැරව සම්බන්ධයක් ඇති බව.
- 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඊ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ හැර යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානවලට අනුකූල නොවන ලෙස ක්‍රියා කර ඇති බව.

නීතිරීති / විධානයට යොමුව

විස්තරය

(අ) 2003 ජූනි 02 දිනැති පීඊඩී/12 දරන
යහපාලන මාර්ගෝපදේශ සඳහා වූ
රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය

(i) 9.2 මාර්ගෝපදේශය

අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයක් සහිත ලියාපදිංචි සංවිධාන ව්‍යුහයක් සමාගම සතුව නොපවතියි.

(ii) 9.3.1 මාර්ගෝපදේශය

සෑම තනතුරක් සඳහාම බඳවාගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සමාගම සතුව නොමැත.

- 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (උ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය හැර සමාගමේ බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූල නොවන ලෙස කටයුතු කර ඇති බව.

(අ) සමාගමේ ප්‍රගති වාර්තාව අනුව සයිබ(ඊ) ආරක්ෂණය සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ අනුමත පිරිවැය රු. මිලියන 16.10 ක් වූ අතර අමාත්‍යාංශ ප්‍රගති වාර්තාව අනුව එය රු. මිලියන 15 ක් විය. තවද, අනුමත පිරිවැය ඉක්මවමින් රු. මිලියන 17.6 ක් වැයකර තිබුණි.

- 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඌ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ අදාළ නීතිරීති වලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර නොමැති බව

3. වෙනත් කරුණු

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සමාගමේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ දීමනා වශයෙන් අනුමැතියකින් තොරව රු.8,520,000 ක වියදමක් සමාගම සිදුකර තිබුණි.

(ආ) සමාගම පාරිතෝෂික වියදම් සඳහා රු.12,424,250 ක වෙන් කිරීමක් සිදුකර තිබුණි. කෙසේ වුවද, පාරිතෝෂික වගකීම් පැනනැගීමේදී ඒවා සපුරාලීම සඳහා වෙන් වශයෙන් අරමුදල් ආයෝජනය කිරීමට සමාගම අපොහොසත්ව තිබුණි.

ඩබ්ලිව්.පී.සී. වික්‍රමරත්න
විගණකාධිපති

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED

FINANCIAL STATEMENTS 2018

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
STATEMENT OF PROFIT & LOSS

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2018
(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>NOTE</u>	<u>2018</u> Rs	<u>2017</u> Rs
Grant Income	4	60,514,040	52,477,226
Operational Expenses			
Personnel Emoluments	5	(46,856,845)	(34,293,944)
Project Infrastructure & Support Services	6	(13,657,195)	(18,183,282)
Net Surplus/(Deficit) on Grant Activities		-	-
Other Revenue	7	12,514,270	9,254,445
Net Surplus/(Deficit) before Taxation		12,514,270	9,254,445
Less : Taxation		-	-
Net Surplus/(Deficit) after Taxation		<u>12,514,270</u>	<u>9,254,445</u>

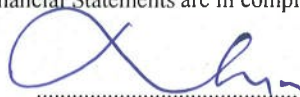
SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

AS AT 31ST DECEMBER 2018
 (ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>NOTE</u>	<u>2018</u> Rs	<u>2017</u> Rs
<u>Assets</u>			
<u>Non-Current Assets</u>			
Property, Plant & Equipment	8	20,000	259,180
		20,000	259,180
<u>Current Assets</u>			
Prepayments	9	1,299,312	-
Other Receivables	10	56,064,349	43,541,568
Cash & Cash Equivalents	11	15,527,028	6,965,400
		72,890,689	50,506,968
Total Assets		72,910,689	50,766,147
<u>Equity & Liabilities</u>			
Stated Capital	12	20	20
Accumulated Surplus		47,365,424	34,851,154
Total Equity		47,365,444	34,851,174
Deferred Revenue for Grant Assets	13	20,000	259,180
<u>Non-Current Liabilities</u>			
Retirement Benefit	14	12,424,250	10,839,022
<u>Current Liabilities</u>			
Trade & Other Payables	15	13,100,995	4,816,772
		13,100,995	4,816,772
Total Equity & Liabilities		72,910,689	50,766,147

The Accounting Policies and notes on pages 5 through 19 form an integral part of the Financial Statements.

These Financial Statements are in compliance with the requirements of the Companies Act No. 07 of 2007. □

Chief Executive Officer

Nexia Management Services (Pvt) Ltd

The board of directors is responsible for the preparation and presentation of these Financial Statements.

Signed for and on behalf of the board by;

Chairman

Director

DATE OF APPROVAL BY THE BOARD

09-11-2020

Financial Statements 2018

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2018
 (ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	Stated Capital	Accumulated Surplus	Total
As at 31st December 2016	20	25,596,709	25,596,729
Surplus for the Year	-	9,254,445	9,254,445
As at 31st December 2017	20	34,851,154	34,851,174
Surplus for the Year	-	12,514,270	12,514,270
As at 31st December 2018	20	47,365,424	47,365,444

The accounting policies and notes form an integral part of the Financial Statements.
 Figures in brackets indicate deductions.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**CASH FLOW STATEMENT****FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2018****(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)**

	Note	<u>2018</u> Rs	<u>2017</u> Rs
Cash Flows from Operating Activities			
Surplus/(Deficit) for the Year		12,514,270	9,254,445
Adjustments for;			
Depreciation & Amortization		239,180	642,856
Provision for Gratuity		1,585,228	2,757,922
Deferred Revenue for Grant Assets Adjustment		(239,180)	(642,856)
		<u>14,099,498</u>	<u>12,012,367</u>
Working Capital Changes			
(Increase) / Decrease in Prepayments		(1,299,312)	3,492,154
Increase / (Decrease) in Other Payables		8,284,223	1,324,624
Increase / (Decrease) in Receivables		(12,522,782)	(12,529,273)
		<u>8,561,628</u>	<u>4,299,872</u>
Cash & Cash Equivalents as at the beginning of the Year		6,965,400	2,665,528
Net Cash Generated (Used in) during the Year		8,561,628	4,299,872
Cash & Cash Equivalents as at the End of the Year	(A)	<u><u>15,527,028</u></u>	<u><u>6,965,400</u></u>
(A) <u>Analysis of Cash & Cash Equivalents as at the end of the year</u>			
Bank Balances		15,507,619	6,945,400
Petty Cash		19,409	20,000
		<u>15,527,028</u>	<u>6,965,400</u>

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018**1. CORPORATE INFORMATION****1.1. General**

Sri Lanka CERT (Pvt) Ltd was established in June 2006 as an affiliate of ICTA to be the National Centre for Cyber Security. Sri Lanka CERT|CC is separated from ICT Agency of Sri Lanka in August 2018 with an independent operational body under Ministry of Digital Infrastructure & Information Technology. Sri Lanka CERT |CC has been mandated to be the focal point for preventing, protecting against and responding to cyber security threats and vulnerabilities in Sri Lanka's ICT infrastructure and to liaise with all government organizations, private sector, academia and non-government organizations to disseminate information relevant to potential Cyber Security threats and providing assistance to mitigate such incidents.

1.2. Principle Activities and Nature of Operations
Sri Lanka CERT activities include:

- Responsive services such as incident handling that involves responding to a request or notification by a constituent that an unusual event has been detected, which may be affecting the performance, availability or stability of the services or cyber systems belonging to that constituent.
- Awareness services, such as conducting of cyber security awareness programs for the general public including school children, and the conduct of seminars, conferences and workshops for professionals in both the state and private sectors and maintaining an up to date knowledge base relating to cyber security in the Sri Lanka CERT website.
- Provision of consultancy services such as digital forensics investigations, vulnerability assessments, network security assessments, and information security policy development and implementation.

1.3. Date of Authorization for Issue

The financial statements of Sri Lanka CERT (Pvt) Ltd for the year ended December 31, 2018 was authorized for issuance by the directors on 09th November 2020.

2. BASIS OF PREPARATION

The financial statements which have been presented in Sri Lankan Rupees and on a historical cost basis.

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018**2.1. Statement of compliance**

The financial statements of the company have been prepared and presented in compliance with the Sri Lanka Accounting Standards for Small and Medium sized Entities laid down by the Institute of Chartered Accountants of Sri Lanka, and comply with the requirements of Companies Act No 7 of 2007

2.1. Use of Estimates & Judgments

- The preparation of financial statements in conformity with Sri Lanka Accounting Standards requires management to make judgments, estimates and assumptions that affect the application of accounting policies and the reported amounts of assets, liabilities, income and expenses.
- The estimates and underlying assumptions are based on historical experience and various other factors that are believed to be reasonable under the circumstances, the results of which form the basis of making the judgments about the carrying amount of assets and liabilities that are not readily apparent from other sources.
- The estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis. Revisions to accounting estimates are recognized in the period in which the estimate is revised, if the revision affects only that period or in the period of the revision and future periods if the revision affects both current and future periods.

3. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES**3.1 Foreign Currency Translation**

The financial statements are presented in Sri Lankan Rupees, which is the company's functional and presentation currency. Transactions in foreign currencies are initially recorded at the functional currency rate ruling at the date of the transaction. Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies are translated at the functional currency rate of exchange ruling at the Statement of Financial Position date. All differences are taken to Statement of Comprehensive Income. Non-monetary items that are measured in terms of historical cost in a foreign currency are translated using the exchange rates as at dates of the initial translations. Non-monetary items measured at fair value in a foreign currency are translated using the exchange rates at the date when the fair value was determined.

3.2. Other Receivables

Other Receivables and dues from related parties are recognized at Cost.

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018**3.3 Cash & Cash Equivalents**

Cash & cash equivalents are cash in hand, demand deposits and short-term highly liquid investments, readily convertible to known amounts of cash and subject to insignificant risk of changes in value.

For the purpose of cash flow statement, cash and cash equivalents consist of cash in hand and deposits in banks net of outstanding bank overdrafts. Investment with short maturities i.e. three months or less from the date of acquisition is also treated as cash equivalents.

3.4 Financial Instruments**(a) Initial Recognition and Measurement**

The Company recognizes a financial asset or a financial liability in its statement of financial position when the entity become party to the contractual provisions of the instrument.

Company initially measures its financial assets at fair value plus in case of a financial asset not at fair value through profit or loss, transaction costs that are directly attributable to the acquisition of the financial asset.

Company initially measures its and liabilities at fair value minus in case of a financial liability not at fair value through profit or loss, transaction costs that are directly attributable to the issue of the financial liabilities.

Despite the above paragraph, at initial recognition, the company measures trade receivables at their transaction price as defined in SLFRS 15.

(b) Classification of Financial Assets

- Financial assets are classified as subsequently measured at amortised cost, Fair Value through other comprehensive income or fair value through profit or loss based on
- The company's business model for managing the financial assets and
- The contractual cash flow characteristics of the financial assets

(i) Financial Assets measured at Amortized cost

A Financial asset is measured at amortised cost if both the following conditions are met:

- The financial asset is held within a business model whose objective is to hold financial assets in order to collect contractual cash flows and

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018Financial Assets measured at Amortized cost (Cont'd)

- The contractual terms of the financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding

(c) Classification of Financial liabilities

Financial liabilities are subsequently measured at amortized cost, except for,

- Financial liabilities at fair value through profit or loss.
- Financial liabilities that arise when a transfer of a financial asset does not qualify for derecognition or when the continuing involvement approach applies
- Financial guarantee contracts
- Commitments to provide a loan at a below-market interest rate

(d) Reclassification

- (i) Financial assets are reclassified when and only when the company changes its business model for managing financial assets.

If the company reclassifies financial assets, such reclassification is applied prospectively from the reclassification date and previously recognized gains, losses (including impairment gains or losses) are not restated.

Guidance in paragraphs 5.6.1 to 5.6.7 to SLFRS 09 – Financial instruments are applied in the event of a reclassification of financial assets.

- (ii) Financial liabilities are not reclassified

(e) Amortised cost Measurement

Interest revenue is calculated by using the effective interest method by applying effective interest rate to the gross carrying value originated credit impaired financial assets

- Purchased or Originated credit impaired financial assets.
- Financial assets that are not purchased or originated credit impaired financial assets but subsequently have become credit impaired financial assets.

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018**3.4.1. Impairment****(a) Impairment**

The company recognizes a loss allowance for expected credit losses on a financial asset.

Where on the reporting date the credit risk on the financial instrument has increased significantly since initial recognitions, loss allowances at an amount equal to the lifetime expected credit losses is made.

Where on the reporting date the credit risk on the financial instrument has not increased significantly since initial recognitions, loss allowances is measured for that financial instrument at an amount equivalent to 12 month expected credit losses.

(b) Derecognition of Financial Assets

The company derecognises a financial asset when:

- the contractual rights to the cash flows from the financial asset expire, or
- it transfers the financial asset and the transfer qualifies for derecognition.

(c) Derecognition of Financial Liabilities

A financial liability is removed (or a part of a financial liability) from its statement the financial position when, and only when, it is extinguished – ie when the obligation specified in the contract is discharged or cancelled or expired.

(d) Impairment of other non-financial assets

Assets that have indefinite useful lives are not subject to amortization and tested annually for impairment. Assets that are subject to amortization are reviewed for impairment whenever events or changes in circumstances indicate that the carrying amount may not be recoverable. An impairment loss is recognized for the amount by which the asset's carrying amount exceeds its recoverable amount. The recoverable amount is the higher of an asset's fair value less costs to sell and value in use. For the purposes of assessing impairment, assets are grouped at the lowest levels for which there are separately identifiable cash flows (cash-generating units).

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018**3.4.2. De-recognition**

A financial asset (or, where applicable a part of a financial asset or part of a Group of similar financial assets) is de-recognised when:

- The rights to receive cash flows from the asset have been expired.
- The Company has transferred its rights to receive cash flows from the asset or has assumed an obligation to pay the received cash flows in full without material delay to a third party under a 'pass-through' arrangement; and either
  - (a) The Company has transferred substantially all the risks and rewards of the asset,

Or

  - (b) The Company has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

When the Company has transferred its rights to receive cash flows from an asset or has entered into a pass-through arrangement, and neither transferred nor retained substantially all of the risks and rewards of the asset nor transferred control of it, the asset is recognised to the extent of the Company's continuing involvement in it. In that case, the Company also recognises an associated liability. The transferred asset and the associated liability are measured on a basis that reflects the rights and obligations that the Company has retained. Continued involvement that takes the form of a guarantee over the transferred asset is measured at the lower of the original carrying amount of the asset and the maximum amount of consideration that the Company could be required to repay.

3.5. Property, Plant and Equipment

Property, plant and equipment are stated at cost excluding the costs of day today servicing, less accumulated depreciation and accumulated impairment in value. Such cost includes the cost of replacing parts of the plants and equipment when that cost is incurred, if the recognition criteria are met.

Depreciation is calculated on a straight-line basis at the following rates.

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018Property, Plant and Equipment (Cont'd)

Asset	Rate
Office Equipment	20%
Computers	20%
Furniture & Fittings	20%

3.6. Intangible Assets

Intangible Assets are recognized, if it is probable that economic benefits are attributable to the assets will flow to the entity and cost of the assets can be measured reliably.

3.6.1. Software and Publication

All computer software costs incurred, which are not internally related to associate hardware, which can be clearly identified, reliably measured and it's probable that they will lead to future economic benefits, are included in the Statement of Financial Position under the category of intangible assets and carried at cost less accumulated amortization and any accumulated impairment losses.

3.6.2 Subsequent Expenditure

Expenditure incurred on software is capitalized, only when it increases the future economic benefits embodied in the specific asset to which it relates. All other expenditure is recognized in profit or loss as incurred.

3.6.3. Amortization

Amortization is calculated on a straight-line basis at the following rate or useful life, whichever is less.

Asset	Amortization rate
Software and publication	20%

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2018**3.7. Retirement Benefit Obligations****a) Defined Benefit plan- Gratuity**

Gratuity is a defined benefit plan. The company is liable to pay gratuity in terms of the relevant statute. In order to meet this liability, a provision is carried forward in the Statement of Financial Position, equivalent to an amount calculated based on a half month's salary of the last month of the financial year of all employees for each completed year of service, commencing from the first year of service. The resulting difference between brought forward provision at the beginning of a year net of any payments made, and the carried forward provision at the end of a year is dealt with in the Statement of Comprehensive Income.

b) Defined Contribution Plans-Employees' Provident Fund & Employees' Trust Fund

Employees are eligible for Employees' Provident Fund contribution and Employees' Trust Fund Contribution in line with the respective statutes and regulations. The Company contributes 12% and 3% of gross emoluments of employees to Employees' Provident Fund and Employees' Trust Fund respectively.

3.8. Grants & Subsidies

Grants are recognized where there is reasonable assurance that the grant will be received and all attaching conditions are complied with. When the grant relates to an expense item, it is recognized as income over the period necessary to match the grant on a systematic basis to the costs that it is intended to compensate. Where the grant relates to an asset, it is set up as deferred income. Where the company receives non-monetary grant, the asset and that grant are recorded at nominal amounts and released to the Statement of Comprehensive income over the expected useful life of the relevant asset by equal installments.

3.9. Revenue Recognition

In consultation with the Sri Lanka Accounting and Auditing Standards Monitoring Board and in accordance with the requirements of LKAS -20- Government Grants and Disclosure of Government Assistance, the company recognized during the year as income and the outlays on project implementation.

3.10. Interest

Revenue is recognized on a time proportion basis that takes into account the effective interest rate on asset.

3.11. Other

Other income is recognized on accrual basis.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
NOTES TO THE STATEMENT OF PROFIT & LOSS

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2018
(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Rs	Rs
<u>NOTE 04 GRANT INCOME</u>		
Grant Income - Treasury	60,274,860	51,834,370
Deferred Grant Income	239,180	642,856
	<u>60,514,040</u>	<u>52,477,226</u>
<u>NOTE 05 PERSONNEL EMOLUMENTS</u>		
Salaries and Wages	31,149,900	27,069,900
EPF Expenses	3,649,788	2,901,864
ETF Expenses	909,447	725,466
Consultant fees	8,520,000	-
Interns Allowance	523,001	453,000
Provision for Gratuity	1,585,228	2,757,922
Over Time	519,482	385,793
	<u>46,856,845</u>	<u>34,293,944</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
NOTES TO THE STATEMENT OF PROFIT & LOSS

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2018
(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Rs	Rs
<u>NOTE 06 PROJECT INFRASTRUCTURE & SUPPORT SERVICES</u>		
Telephone & Internet Charges	2,405,203	2,498,766
Insurance	178,541	208,713
Rent of Premises	5,358,455	5,011,419
Travelling - Foreign	2,475,236	2,952,654
Equipment Hiring Expenses	-	189,750
Computer Maintenance	150,841	799,418
Professional Fees	518,011	125,991
Secretarial Fee	153,000	169,000
Bank Charges	47,500	25,183
Courier	50,951	5,493
Maintenance & Repairs Expense	9,051	-
Newspapers & Periodicals	20,050	-
Audit Fee	529,875	-
Refreshments	99,599	53,971
Sundry Expenses	108,093	336,667
Drinking Water	59,536	39,413
Office Requisites	439,601	33,680
License Fees	353,373	1,482,205
Connectivity Expenses	-	328,670
Events & Seminar	-	595,849
Advertising	4,800	-
Training Expenses	97,430	785,137
Travelling Expenses - Local	178,865	1,478,452
Stationery & Printing	180,005	419,995
Depreciation & Amortization	239,180	642,856
	<u>13,657,195</u>	<u>18,183,282</u>

NOTE 07 OTHER REVENUE

Earned Revenue			
- Cyber Security Week 2018	7,819,610		
- Manage security services & others	5,290,158	13,109,768	23,177,967
Project Grant Income	22,306,067		
Less : Project Expense	(22,901,565)	(595,498)	(13,923,522)
		<u>12,514,270</u>	<u>9,254,445</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2018

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

NOTE 08 PROPERTY, PLANT & EQUIPMENT

8.1	Cost	Balance as at 01.01.2018	Additions (2018)	Disposals/ Transfers	Balance as at 31.12.2018
	Furniture and Fittings	2,999,607		-	2,999,607
	Computers	9,886,486		-	9,886,486
	Office Equipment	528,189		-	528,189
		13,414,282	-	-	13,414,282
8.2	Accumulated Depreciation	Balance as at 01.01.2018	Charge for the Year	Disposals/ Transfers	Balance as at 31.12.2018
	Furniture and Fittings	2,999,607		-	2,999,607
	Computers	9,643,286	223,200	-	9,866,486
	Office Equipment	512,209	15,980	-	528,189
		13,155,102	239,180	-	13,394,282
8.3	Net Book Value			<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Furniture and Fittings			-	-
	Computers			20,000	243,200
	Office Equipment			-	15,980
				20,000	259,180

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2018

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2018</u> Rs	<u>2017</u> Rs
NOTE 09 PREPAYMENTS		
Insurance	1,299,312	-
	<u>1,299,312</u>	<u>-</u>
NOTE 10 OTHER RECEIVABLES		
ICT Agency of Sri Lanka (Pvt) Ltd.	42,551,302	43,541,568
Government Grant Receivables - Project	11,833,925	-
- Operational & Gratuity Fund	1,679,122	-
	<u>56,064,349</u>	<u>43,541,568</u>
NOTE 11 CASH AND CASH EQUIVALENTS		
Cash at Bank	15,507,619	6,945,400
Petty Cash	19,409	20,000
	<u>15,527,028</u>	<u>6,965,400</u>
NOTE 12 STATED CAPITAL		
Fully Paid 02 Ordinary Shares	20	20
	<u>20</u>	<u>20</u>
NOTE 13 DEFERRED LIABILITY FOR GRANT ASSETS		
Amount Recognized as at 01st January	259,180	902,036
Prior Year Adjustment	259,180	902,036
Income Deferred during the Year	-	-
Transferred to Income Statement	(239,180)	(642,856)
Balance as at 31st December	<u>20,000</u>	<u>259,180</u>
NOTE 14 RETIREMENT BENEFITS		
Balance as at 01st January	10,839,022	8,081,100
Charge for the Year	1,585,228	2,757,922
Payments	-	-
Balance as at 31st December	<u>12,424,250</u>	<u>10,839,022</u>

The gratuity liability is neither externally funded nor actuarially valued.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2018

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

		<u>2018</u>	<u>2017</u>
		Rs	Rs
NOTE 15 OTHER PAYABLES			
Payables	Annex - 2	13,100,995	4,816,772
		<u>13,100,995</u>	<u>4,816,772</u>

NOTE 16 RELATED PARTY DISCLOSURES**16.1 Details of significant related party disclosures are as follows:****Related Party**

ICT Agency of Sri Lanka (Pvt) Ltd

Relationship

Parent company

Nature of Transaction

Balance as at 01st January	-	31,012,295
Expenses borne by the company	-	12,529,273
Amount received from the related party	-	-
Balance as at 31st December	<u>-</u>	<u>43,541,568</u>

16.2 Transactions with key management personnel of the company.

According to LKAS 24 'Related Party Disclosures', Key Management personnel are those having authority and responsibility for planning, directing and controlling the activities of the entity.

Key Management Personnel Compensation

Short-Term Employee Benefits

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED

NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

AS AT 31ST DECEMBER 2018

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

NOTE 17 EVENTS OCCURING AFFTER THE REPORTING PERIOD

There have been no material events occurred after the reporting date that require adjustments to or disclosure of the financial statements.

NOTE 18 COMMITMENTS AND CONTINGENCIES

18.1 Commitments

There were no capital expenditure commitments outstanding at the reporting date.

18.2 Contingencies

There were no significant contingent liabilities as at reporting date.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**ANNEXTURE TO THE STATEMENT OF FINANCIAL STATEMENTS**

AS AT 31ST DECEMBER 2018

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2018</u>
	Rs
Annex - 1 Project Income /(Expense)	
(a) Project Income - UKHC	8,136,768
Less : Project Expenses - UKHC	(6,736,059)
Net Project Income /(Expense) - UKHC	<u>1,400,709</u>
(b) Project Grant Income	14,169,299
Less : Project Expense	
Reversal - Encase Training	(1,202,933)
Aitken Spence Travels (Pvt) Ltd	5,647,540
FIRST.ORG	367,991
Foundation Futuristic Technology	933,408
CICRA Consultancies (Pvt) Ltd	787,599
Saberion (Pvt) Ltd	1,109,332
ANCL - Lake House	138,000
Epic Lanka (Pvt) Ltd	1,840,000
LOLC Technologies Limited	1,377,700
Sri Lanka Telecom PLC	5,041,184
UN Development Business	125,686
	16,165,506
Net Project Grant Income /(Expense)	<u>(1,996,208)</u>
Total Project Income /(Expense)	<u><u>(595,498)</u></u>

Annex - 2 OTHER PAYABLES

CAS Corporate Services (Pvt) Ltd	87,000
Sri Lanka Telecom Ltd	5,074,628
Lanka Bell Ltd	15,566
Auditor General - Audit Fee 2016 & 2017	336,000
Auditor General - Audit Fee 2018	168,000
S H I A De Silva	626,250
Aitken Spence Travels (Pvt) Ltd	3,312,166
ANCL - Lake House	138,000
Epic Lanka (Pvt) Ltd	1,840,000
LOLC Technologies Limited	1,377,700
UN Development Business	125,686
	<u>13,100,995</u>

